

VHSS Rapport nr. 03/ 2010

Sluttrapport fra prosjekt STØFRI

Støtte, kontakt og fritidsaktivitet
- støttekontaktens rolle

Line Merethe Bergli

Tittel: **Sluttrapport fra prosjekt STØFRI**
Undertittel: Støtte, kontakt og fritidsaktivitet – støttekontaktens rolle

Forfatter: Line Merethe Bergli, prosjektleder (spesialpedagog/idrettspedagog og ergoterapeut)

VHSS-rapport: 03/ 2010

ISSN: 1891-5248 (trykt utgave)

ISBN: 978-82-93056-03-4

Sammendrag: STØFRI-prosjektet 2007-2009 er en videreføring av et pilotprosjekt gjennomført 2005-2006. Denne rapporten oppsummerer hovedtrekkene i prosjektet - hva som er utført i prosjektet og hvordan det har vært organisert. I tillegg beskrives hovedtrekkene i kommunene, generelle erfaringer og en vurdering av erfaringene. Nordlandsforskning arbeider med en evaluering av prosjektet. Vedlagt rapporten ligger brosjyre, diverse skjema, intervjuguide, eksempler på kursprogram, eksempler på avtalekontrakt med kommunene, deltakernes evaluering av kursene m.m.

Til sammen har hele 21 kommuner (inkl. pilotkommunene) fra Sør-Varanger i nord til Overhalla i sør, og bortimot 200 personer vært involvert i prosjektet. 175 av disse har vært kursdeltakere. Det er gjennomført 16 kurs. 10 av disse har vært gjennomført på VHSS, slik prosjektets første fase er beskrevet. Dette gjelder kommunene Vefsn, Hammerfest, Øksnes, Fauske, Bodø x 2, Bardu, Bø i Vesterålen, Saltdal og Tromsø.

Øvrige 6 kurs er gjennomført ambulante, som beskrevet i prosjektets andre fase. Dette gjelder kurs med kommunene Nesseby/Vadsø/Sør-Varanger, Meløy/Gildeskål, Lenvik, Overhalla, Grane/Hattfjelldal og Harstad.

Utgiver: Valnesfjord Helseportssenter (VHSS)
Østerkløft
8215 VALNESFJORD
Telefon: 75 60 21 00
Telefaks: 75 60 25 55
Internett: www.vhss.no

Innhold

1.	BAKGRUNN	3
1.1	NASJONALE FØRINGER OG ANBEFALINGER	3
1.2	MÅLSETNING	5
1.3	MÅLGRUPPE	5
2.	ORGANISERING	7
2.1	PROSJEKTSTYRING	7
2.2	VALNESFJORD HELSESPORTSENTERS ROLLE	7
2.2.1	<i>Kommunegruppe</i>	8
2.3	TO FASER	9
2.3.1	<i>Fase 1</i>	9
2.3.2	<i>Fase 2</i>	10
3.	METODE FOR EVALUERING AV PROSJEKTET	12
3.1	GAS	13
3.2	AKTIVITETSREGISTRATORER	15
3.3	SPØRRESKJEMA	16
3.4	INTERVJU	17
3.5	STATUSRAPPORT	18
4.	GJENNOMFØRING AV PROSJEKT STØFRI	19
4.1	REKRUTTERING AV DELTAKERKOMMUNER	19
4.2	KURSFORBEREDELSE	20
4.3	KURSPROGRAM	21
4.3.1	<i>Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet</i>	21
4.3.2	<i>Nye veier i støttekontaktjenesten</i>	21
4.3.3	<i>Veien til ei aktiv fritid – erfaringer fra en bruker/utøver</i>	22
4.3.4	<i>Erfaringer fra et pårørendeperspektiv</i>	22
4.3.5	<i>Et inkluderende fritidstilbud</i>	23
4.3.6	<i>Praktisk aktivitet</i>	24
4.3.7	<i>Gruppediskusjoner</i>	24
4.3.8	<i>Møte med ansatte i kommunen</i>	25
4.3.9	<i>Kursdeltakernes evaluering av de ambulante kursene</i>	26
5.	RESULTATER - SPØRRESKJEMA OG INTERVJU	28
5.1	DELTAKERPROFIL	28
5.1.1	<i>Kommunalt ansatte</i>	28
5.1.2	<i>Støttekontakter</i>	32
6.	”SUKSESS KOMMUNE” OG ”FIASKO KOMMUNE” - EKSEMPELKOMMUNER ...	40
6.1	”SUKSESS KOMMUNE”	40
6.1.1	<i>Bakgrunn for deltakelse</i>	40
6.1.2	<i>Generell beskrivelse av kommunen</i>	40
6.1.3	<i>Formøte med kommunen</i>	41
6.1.4	<i>Kurset 42</i>	
6.1.5	<i>Oppfølging og status ca seks måneder etter kursgjennomføring</i>	43
6.2	”FIASKO KOMMUNE”	44
6.2.1	<i>Bakgrunn for deltakelse</i>	44
6.2.2	<i>Generell beskrivelse av kommunen</i>	45
6.2.3	<i>Formøte med kommunen</i>	46
6.2.4	<i>Kurset 47</i>	
6.2.5	<i>Oppfølging og status ca seks måneder etter kursgjennomføring</i>	48
6.3	KRITISKE FAKTORER	48

7.	OPPSUMMERING	51
7.1	ORGANISERING OG OPPSLUTNING I PROSJEKTET	51
7.2	ERFARINGER FRA KURSENE.....	52
7.3	ORGANISATORISKE FORHOLD I KOMMUNENE.....	53
7.4	KOMMUNIKASJON.....	55
7.5	INNHALDET I TJENESTEN	56
8.	NOEN FØLGER AV PROSJEKTET OG VEIEN VIDERE	58
8.1	MÅLOPPNÅELSE.....	58
8.2	FØLGER AV PROSJEKTET	59
8.3	VEIEN VIDERE.....	61
	LITTERATUR	63
	VEDLEGG	65

FORORD

Denne sluttrapporten presenterer erfaringer fra prosjekt STØFRI – større aktivitet på fritiden for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Rapporten markerer slutten på et prosjekt, men forhåpentligvis starten på noen tiltak knyttet til samarbeidet mellom 1.- og 2. linjetjenesten og mellom offentlig og frivillig sektor. Fordi støttekontakttjenesten i dag er den eneste offentlige tjeneste som kan hjelpe målgruppen til deltakelse i selvvalgte fritidsaktiviteter, ble det naturlig at prosjektet fikk et stort fokus rundt denne tjenesten. Vi har store utfordringer knyttet til å gjøre idealet om like muligheter og likestilling på fritidsarenaen til realiteter for den enkelte. Det er et ønske at rapporten ikke bare skal synliggjøre hva som er gjort i prosjektet, men at den også skal kunne belyse hvor disse utfordringene først og fremst ligger og også komme med forslag til løsninger.

Prosjektet har mange å takke. Både Stiftelsen Sophies Minde, Innovasjonsprogram Salten og Nordland Fylkeskommune har bidratt sterkt med både økonomisk og moralsk støtte. Uten ekstern finansiering fra disse og noen flere, ville det ikke vært mulig å gjennomføre verken prosjektet eller den nordnorske konferansen; *Fritid for Alle*. Konferansen vil på mange måter markere slutten på prosjektet, men forhåpentligvis også være med på å inspirere til en videre utvikling av støttekontakttjenesten. En spesiell takk vil jeg også rette til de mange barn/unge, deres pårørende og de mange som gjør sitt beste for å bidra til en god tilrettelegging av aktuelle fritidsaktiviteter for målgruppen. Det være seg ansatte i kommunene, støttekontaktene og de mange frivillige lag og foreninger. Alle deres innspill har vært med på å forme prosjektet.

Nordlandsforsknings følgeevaluering av prosjektet blir også et viktig dokument for å videreutvikle organiseringen av støttekontakttjenesten.

Sluttrapporten er ført i pennen av prosjektleder Line Merethe Bergli

line.bergli@vhss.no

1. Bakgrunn

1.1 Nasjonale føringer og anbefalinger

Den norske regjeringen har i løpet av de siste årene tatt initiativ til å få utarbeidet en rekke undersøkelser som kartlegger det fysiske aktivitetsnivået i befolkningen generelt, men også for noen grupper spesielt. Prosjekt STØFRI har blant annet tatt utgangspunkt i levekårsundersøkelser (gjengitt i NOU 2001:22, Fra bruker til borger), som viser at mennesker med funksjonsnedsettelse er mindre aktive enn gjennomsnittet. For å nå målsetningen om likestilling og deltakelse for personer med funksjonsnedsettelse er også fritid et sentralt og viktig område.

Dessverre er isolasjon og få venner en kjent problemstilling for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Mange blir ekskludert fra fritidsaktiviteter, blant annet på grunn av manglende transportmuligheter, mangel på hjelpere, negative holdninger, eller manglende tilgjengelighet i anleggene.

Støttekontakttjenesten er en lovpålagt tjeneste som kan være med på å redusere barrierene og utfordringene knyttet til fritidsaktiviteter. Dette krever imidlertid at kommunene satser på støttekontaktarbeidet både i form av organisatoriske, faglig og økonomiske rammevilkår.

Statssekretær Dagfinn Sundsbø åpnet rehabiliteringsuka 2008 med å understreke at habiliterings- og rehabiliteringsfeltet trenger mer fokus enn det har fått så langt. Selv om mange får god oppfølging innenfor ulike rehabiliteringstilbud, gav han uttrykk for at dette er et felt med mangler, spesielt når det kommer til samhandling mellom ulike aktører.

”Gode resultater kan ofte tilskrives ildsjeler, som finner gode løsninger på tross av systemet. Målet må være å få til god samhandling på grunn av systemet, ikke på tross av det”, sa Sundsbø.¹

STØFRI-prosjektet 2007-09 er en videreføring av pilotprosjektet fra 2005-06. Rapporten fra pilotprosjektet kan lastes ned på www.vhss.no/?a_id=811.

Den opprinnelige prosjektbeskrivelsen for STØFRI-prosjektet 2007-09 er formulert av pilotprosjektets prosjektleder med bakgrunn i erfaringer og problemstillinger fra pilotprosjektet. Prosjektbeskrivelsen ble skrevet med mål om oppstart 1. januar 2007. Fordi finansiering av prosjektet ikke ble avklart før i slutten av januar 2007, startet prosjektet først 15. april 2007.

Det skjedde en endring i prosjektledelsen ved inngangen til prosjektets siste år. Prosjektbeskrivelsen har vært revidert flere ganger, i tråd med opparbeidede erfaringer og utfordringer underveis. Den har jevnlig vært til behandling og godkjenning i styringsgruppa. Det har vært en utfordring å rekruttere kommuner til prosjektet, noe som vil bli tatt opp nærmere i rapporten. For å kunne gjennomføre evaluering gjennom spørreskjema og oppfølging ved hjelp av blant annet intervju av de siste kommunene som kom med i prosjektet, ble prosjektperioden først forlenget til ut april 2010. Et ønske om å gjennomføre en nordnorsk konferanse og en utfordring om å arrangere neste nordiske nettverkssamling, førte til en ytterligere forlengelse av prosjektperioden fram til 18.07.2010.

¹http://www.shdir.no/habilitering_rehabilitering/fagnytt/9__r_gamle_mikael_og_statssekret_ren__pnet_rehabuka_256424) 9/10 2008

1.2 Målsetning

Hovedmålsetningen for prosjektet har vært:

Større aktivitet på fritida for barn og unge med funksjonsnedsettelse – med fokus på støttekontaktordningen.

En sentral målsetning for prosjektet har vært kompetanseheving for støttekontakter og fritidsassistenter. I tillegg ønsket man gjennom prosjektet å øke fokuset på støttekontaktordningen og se på hvordan man best mulig kan nyttiggjøre seg de eksisterende ressurser som finnes i den enkelte kommune. Informasjon til kommunene og en bevisstgjøring om Helsedirektoratets anbefalinger om ulike måter å organisere tjenestetilbudet på, har stått sentralt.

For å kunne realisere hovedmålet, har det vært nødvendig å fokusere på følgende delmål:

- Bidra til lokal forankring og samhandling.
- Gi en faglig plattform, praktisk erfaring og motivasjon til støttekontakter og fritidsassistenter for å møte utfordringene spesielt knyttet til aktiviteter på fritiden.
- Støtte opp om og/eller etablere, utvikle og videreutvikle det lokale nettverket rundt den enkelte bruker og nettverket rundt gruppen barn og ungdom med funksjonsnedsettelse. Det gjelder både det formelt faglige og sosiale nettverk.
- Øke status på støttekontakt- og fritidsassistentvirksomheten i kommunene.

1.3 Målgruppe

Målgruppen i prosjektet har vært todelt;

- Barn og ungdom med funksjonsnedsettelse og lokalt nettverk (formelt og uformelt/offentlig og frivillig sektor) rundt den enkelte. Vi håper at barn og unge skal få oppdage nye aktiviteter og føle trygghet i den

sammenhengen. Barn og unge med funksjonsnedsettelse er på mange måter prisgitt det de som står dem nærmest tilbyr dem. Klarer man å fokusere på mulighetene eller blir man for opphengt i begrensningene?

- Personer i kommunen som er eller ønsker å være støttekontakt og/eller fritidsassistent for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Dette fordi vi har en formening om at det ikke er alle som kjenner til hva en støttekontakt/fritidsassistent er eller hva det innebærer, men også fordi vi vet at innholdet i opplæringen og veiledningen vil være av stor betydning for å klare å realisere hovedmålsetningen.

2. Organisering

Prosjektet har vært ledet av to personer i løpet av perioden. Vibece Hobbestad fra 2007-2008 og Line M. Bergli fra november 2008 og ut prosjektperioden.

2.1 Prosjektstyring

Prosjektet har hatt en styringsgruppe, som i tillegg til prosjektleder har bestått av representanter fra en brukerorganisasjon, fagmiljø og fra finansørene;

- FFO Nordland v/Idar Hunstad
- Valnesfjord Helseportssenter v/Tove P. Bergkvist (teamsjef habilitering)
- Nordland Fylkeskommune v/ Bjørn Are Melvik
- Fauske kommune v/Irene Larsen/Jakob Djupvik
- Stiftelsen Sophies Minde v/Trygve Bakken/Geir Westerberg

Foruten kontakt via e-post og telefon, har styringsgruppen gjennomført 8 møter i løpet av prosjektperioden. Et siste og avsluttende møte ble avholdt 13.april 2010.

På grunn av intern omorganisering på VHSS har både FoU-sjef og teamsjef ved habiliteringsteamet fungert som prosjektansvarlige i deler av prosjektperioden.

2.2 Valnesfjord Helseportssenters rolle

Valnesfjord Helseportssenter gir habiliteringstilbud til barn og unge med funksjonsnedsettelse, primært i de fire nordligste fylkene. Opphold for barn og unge er organisert under Team Habilitering og varer i to uker. De fleste har med seg mor eller far som ledsager under oppholdet. Hver gruppe er satt sammen av 6 - 8 barn eller ungdommer, og hovedvirkemiddelet i tilbudet er tilpasset fysisk aktivitet i gruppe og individuelt på ulike arena og i ulike element.

Valnesfjord Helseportssenter arbeider i tverrfaglige team. Dette for å kunne imøtekomme brukeren best mulig og gi et mest mulig helhetlig tilbud. Habiliteringsteamet er satt sammen av idrettspedagoger, spesialpedagoger, fysioterapeuter, sykepleiere, vernepleier, lege, praktikant, rideinstruktør, aktivitører og en helsesekretær.

Det har vært vanlig i flere år at barnets lærer/kroppsøvingslærer har blitt invitert en dag i løpet av oppholdet. Etter hvert har denne invitasjonen også inkludert fysioterapeuter, helsesøster og andre som jobber rundt barnet. Invitasjonen har vært sendt ut av lærerne ved Valnesfjord Helseportssenter 1-2 uker før oppholdet. Tema for invitasjonen har vært tverrfaglig erfaringsutveksling rundt den enkelte elev. I tillegg til dette fant man det nyttig å utvikle to nettverksdager for fagpersonell under kursgjennomføringen. Invitasjonen til disse nettverksdagene ble gitt på formøtet med kommunen, alt fra 3-8 uker før oppholdet.

2.2.1 Kommunegruppe

Med kommunegruppe mener vi at alle barna kommer fra samme kommune. Dette bygger på FYSAK-tankegangen, der god oppfølging i nærmiljøet etter oppholdet står sentralt.

STØFRI har vært organisert etter prinsippet om kommunegruppe – en form for opphold vi på VHSS mener å ha hatt god nytte av. Kommunegrupper gir personalet ved Valnesfjord Helseportssenter bedre muligheter for å skape kontakt med fagpersoner i kommunene enn om barna kommer fra 8 ulike kommuner. Barn og foreldre vil også kunne bli kjent med nye personer som bor i nærområdet, og det er derfor lettere å holde kontakten i etterkant av oppholdet dersom de ønsker dette.

2.3 To faser

Prosjektet kan grovt deles inn i to faser.

2.3.1 Fase 1

Første fase av prosjektet (fra 2007 til utgangen av 2008) har hatt to fokus:

- Økt aktivitet for barn og ungdom med funksjonsnedsettelse gjennom kompetanseheving hos støttekontakter/fritidsassistenter og fokus på lokalt nettverk. Kursene har i denne fasen vært lagt til VHSS som en del av kommunegruppetilbudet.
- Å stimulere til og/eller etablere lokalt nettverk, informasjon, oppfølging og forankring i kommunen.

Utvelgelse av kommune ble gjort på bakgrunn av søknad/henvendelse etter invitasjon (vedlegg 1), som ble sendt til alle FYSAK-kommuner i Nord-Trøndelag, Nordland og Troms. Etter at prosjektet startet, kom også Finnmark med i FYSAK. Flere møter ble gjennomført med ansatte involvert i støttekontakt- og/eller fritidassistentordninger på ulike nivå i forkant av opphold/kurs.

Foreldre og ledsagere til barn fra samme kommune ble involvert i kurset gjennom gruppearbeid. Det ble gjennomført en registrering av aktivitet etter opphold gjennom bruk av aktivitetsregistratorer. Disse registrerer alle vertikale og horisontale bevegelser hos barnet. Det ble også gjennomført møter med kommunen for å høre hvordan ting ville følges opp og eventuelle planer videre.

Bilde 1: Med hjelp av bakklatring får deltakeren en ny opplevelse.

2.3.2 Fase 2

Prosjektets andre fase omfatter først og fremst kalenderåret 2009, mens første halvdel av 2010 har vært brukt til etterarbeid og rapportskrivning.

Fordi man i første fase erfarte at det vanskelig lot seg gjøre å fylle hele barne- og ungdomsgrupper fra samme kommune, ønsket man å tilby kommunene ambulante kurs tilpasset det behov og de muligheter den enkelte kommune hadde. Fremdeles hadde den enkelte kommunene likevel mulighet til å velge den opprinnelige ”prosjektpakken” (fase 1).

Noen ganger må man kutte ut noe for å klare å tilføre noe nytt. I denne fasen ønsket vi å nå flere fra kommunen og frivillig sektor/frivillige organisasjoner til fordel for å knytte kontakt med enkeltindivider av målgruppen.

Hovedtema på kursene har vært;

- Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet v/VHSS

- Organisering av tjenesten i den enkelte kommune v/kommunen selv
- Presentasjon av nye måter å tenke på i organiseringen av støttekontakttjenesten v/prosjektleder
- Hva vil et inkluderende fritidstilbud si? v/frivillig sektor representert ved NIF (også på vegne av Forum for Natur og Friluftsliv)
- Veien til en aktiv fritid v/en brukerrepresentant/utøver
- Erfaringer sett fra et foreldreperspektiv v/en foresatt
- Praktiske økter med eksempler på aktiviteter både innen- og utendørs
- Lokale lag og foreninger fikk anledning til å presentere seg
- Gruppediskusjoner rundt ulike tema knyttet til støttekontakttjenesten i den aktuelle kommune

Ny invitasjon (vedlegg 2) ble sendt til alle kommuner i de fire nordligste fylker på ny

Bilde 2: Endret markedsføring av prosjektet (vedlegg 2)

3. Metode for evaluering av prosjektet

Evalueringen av prosjektet bygger på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder.

Datagrunnlaget for evalueringen er produsert på følgende måter:

- Undersøke hvordan kommunenes støttekontaktjeneste er organisert og hvilket innhold den har
- Litteratursøk i offentlige styringsdokumenter som tematiserer barn og unge med funksjonsnedsettelse og deres fritid
- Bruk av Goal Attainment Scaling (GAS) tilknyttet kommunegruppeoppholdene i fase1. Dette er en metode som gjør måloppnåelsen hos det enkelte barn/ungdom målbar.
- Bruk av aktivitetsregistratorer før og 6 mnd etter opphold tilknyttet kommunegruppeopphold i fase1. For å kunne lese dataene er dataprogrammet ActiCalc32 benyttet.
- En kvantitativ undersøkelse med standardiserte spørreskjema rettet mot kommunalt ansatte og støttekontakter er benyttet i begge faser av prosjektet.
- En kvalitativ intervjuundersøkelse blant de som koordinerer støttekontaktjenesten og støttekontaktene er gjennomført minimum 6 mnd etter kursgjennomføring i begge faser.
- En statusrapport fra kommunene er innhentet minimum 6 mnd etter kursgjennomføring.

Når det gjelder kvantitative versus kvalitative metoder gir hver av disse metodene verdifull informasjon, men meget ulik informasjon. Den kvantitative metoden gir et bredt bilde og typiske verdier i en variasjon. Ulempen er at denne metoden tar lite hensyn til konteksten denne informasjonen har oppstått i. Den tar

heller ikke hensyn til fortolkningsprosessen i forståelsen av de spørsmål respondentene svarer på. Den kvalitative metoden gir derimot muligheten til en kontekstualisering av svarene i respondentenes meningsverden. Derimot gir den kvalitative metoden mindre mulighet til generaliseringer. Dog krever den mye arbeid.

En kombinasjon av ulike måter for dataproduksjon sikrer dermed et bredt inntak av data med ulike kvaliteter og utfyller dermed styrken fra den ene metodiske fremgangsmåten med styrken fra den andre. Kombinasjonen tillater dermed konklusjoner som både er kontekstualisert og generaliserbare².

3.1 GAS

I prosjektets første fase var Goal Attainment Scaling (GAS) planlagt som et av måleredskapene. GAS er et individualisert og kriteriebasert evalueringsverktøy utviklet av amerikaneren Thomas J. Kiresuk³ (psykolog). Verktøyet var opprinnelig utviklet til evaluering av tiltak innenfor psykiatri. Den grunnleggende tanken bak GAS er å sette målbare mål og samtidig kunne vise forandring over tid. De individuelle mål for tiltak, som man i samarbeid med barn og pårørende, spesifiseres gjennom en femdelt skala for måloppnåelse og evalueres etter en gitt tiltaksperiode. Metoden er generisk (generell) og er ikke beregnet på spesielle diagnoser. Prosessen inneholder i hovedtrekk fire trinn;

- 1) Identifisere problemområde og spesifisere ferdighetsmål og andre mål
- 2) Definisjon (prioritering) av funksjonelle mål. Gradere målnivå. 3-5 kortsiktige mål.
- 3) Gjennomføring av tiltak/behandling
- 4) Måle funksjonelle endringer (effekt) som følge av intervensjon.

² Creswell & Plano Clark, 2007: 9ff

³ Kiresuk, T; Smidt, A. & Cardillo, J. (Eds.)1994. Goal Attainment Scaling: Applications, Theory, and Measurement Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Måloppnåelsen graderes i etter skalaen: -2, -1, 0, +1, +2, hvor skåringen foregår som følgende;

- 2 = Barnets utgangspunkt før gjennomføring/behandling. Nåværende utførelse av ferdigheten. Baseline.
- 1 = Forbedring, men mindre enn forventet endring i utførelse. Mindre enn forventet resultat.
- 0 = Forventet utførelse av ferdigheten. Forventet måloppnåelse/mål på kort sikt. Indikerer gjennomføring-/behandlingssuksess – oppnådd et realistisk mål.
- +1 = Større enn forventet endring i utførelse. Bedre enn forventet resultat.
- +2 = Mye større enn forventet endring i utførelse. Mye bedre enn forventet resultat/langsiktig mål.

Nivåene skal inneholde tydelig adskilte egenskaper og bare en faktor skal endres mellom hvert nivå (for eksempel antall ganger, hvor mye hjelp, type oppgave, hvilken strategi, i hvilke omgivelser oppgaven skal utføres).

Av totalt 50 barn og 12 voksne var det 30 barn og 7 voksne som benyttet seg av dette måleredskapet. Mot slutten av oppholdet på VHSS fikk familiene hjelp til å sette mål og gradere disse i et skjema (se vedlegg 3). Etter ca et halvt år (noen mer enn det) ble familiene oppringt av prosjektleder for å evaluere. Følgende resultat kom ut av dette.

MÅLOPPNÅELSE	ANTALL MÅL
-2	16
-1	12
0	16
+1	5
+2	9
ANTALL MÅL TOTALT	58

Tabellen viser at 16 av målene var uforandret i forhold til utgangspunktet, 12 var noe bedre, men ikke så mye som forventet. 16 av målene lå på forventet måloppnåelse. 5 oppnådde bedre resultat enn forventet og 9 av målene var mye bedre enn forventet måloppnåelse.

Da prosjektet gikk inn i fase 2 ønsket kommunene å konsentrere seg om kurset for støttekontakter fremfor å involvere barn. Utvalget for GAS som evalueringsverktøy begrenser seg derfor til dette. I samtale med pårørende kommer det frem at hovedårsaken til at man ikke har nådd målene først og fremst er fordi ”*det har vært så mye tull*” med støttekontakttjenesten og man har funnet det vanskelig å ta tak i ting selv i arbeidet med å komme inn i organisert aktivitet.

3.2 Aktivitetsregistratorer

I prosjektets første fase skulle barn/unge benytte aktivitetsregistratorer (registrerer bevegelse = aktivitet) før og 6 mnd etter oppholdet. Aktivitet skulle registreres hos flest mulig av kommunegruppedeltakerne. For å kunne lese data fra aktivitetsregistratorene må det benyttes et eget dataprogram (ActiCalc32). Dessverre har ikke programmet fungert tilstrekkelig. I alt er det bare 8 barn/unge som har benyttet aktivitetsregistrator. Det er mange grunner til så få registreringer. Informasjonen om bruk av aktivitetsregistrator ble gitt på formøtet med foreldrene. Dessverre var det ikke alle foreldre som var tilstede her. I tillegg viste det seg at flere glemte å ta registratoren på seg en eller flere av dagene.

Andre synes tapen registratoren var festet med, klødde for mye eller de ombestemte seg underveis. Dette var tilbakemeldingen vi fikk fra flere av de pårørende. Bruk av aktivitetsregistrator var frivillig. Grunnen til at flere valgte den bort, var blant annet at man var redd det ville bli ubehagelig å ha et fremmedelement festet til kroppen, man fikk negative assosiasjoner om ledninger tilknyttet tidligere sykehusinnleggelseser eller andre negative opplevelser, samt at foreldrene til de barn/unge med store hjelpebehov, ikke så nytten av det. Dette hang sammen med muligheten til å være i spontan aktivitet, samt det ekstra arbeidet det ville påføre foreldrene. I det store og hele ble registratoren fort i veien for barna i det daglige. Fordi registratorene ikke tåler vann, måtte de i tillegg tas av ved for eksempel dusjing og svømming. Barna var videre avhengig av hjelp til å få utstyret på plass igjen. Flere ønsket ikke engang å prøve å benytte registrator fordi det virket for tungvint. På bakgrunn av at så få har benyttet registrator og fordi man strever med å få programvaren til å fungere, har vi ikke funnet det hensiktsmessig å bruke ressurser på å bearbeide disse dataene videre.

3.3 Spørreskjema

Et spørreskjema (vedlegg 4) ble sendt ut til alle 175 kursdeltakerne minimum 6 mnd etter kursgjennomføring. Etter gjentatte purringer satt man igjen med 58 svar. Dette gir en lav svarprosent. I tillegg er det kommet svært få kommentarer på de åpne kvalitative spørsmålene i skjemaet. Noen brev kom i retur merket med ukjent adresse. Dette gjaldt først og fremst støttekontakter. Det var også noen av de kommunalt ansatte som sendte skjemaet i retur med begrunnelse om at de ikke lengre hadde med støttekontaktjenesten å gjøre. Det er åpenbart at en så lav svarprosent på en undersøkelse med en begrenset populasjon, gir et heller usikkert grunnlag for generaliserte slutninger. Tolkninger fra tallmaterialet som presenteres i denne rapporten, må derfor brukes med en viss varsomhet og bør derfor sees i sammenheng med tolkningen av det kvalitative datamaterialet. Fordi

tallgrunnlaget er begrenset, presenteres den kvantitative delen av undersøkelsen som enkle fordelingsanalyser.

3.4 Intervju

Blant de 58 deltakerne som deltok i spørreundersøkelsen har 27 gitt sitt samtykke til å delta i et intervju. Av disse ble 7 kommunalt ansatte og 11 støttekontakter valgt ut. Med utgangspunkt i prosjektbeskrivelsen, var det meningen at man skulle intervju 2 støttekontakter og to ansatte fra hver kommune. Med til sammen 19 kommuner ser man i etterkant at det ville blitt for omfattende med 76 intervjuer. Den lave svarprosenten og samtykkeerklæringen på spørreskjemaene, utgjorde imidlertid en naturlig avgrensning. Blant svarene på spørreundersøkelsen var det i tillegg atskillig færre ansatte enn støttekontakter. Dette er bakgrunnen for den skjeve fordelingen i intervjuantallet.

Respondentene ble kontaktet per telefon i forkant for å avtale intervjutidspunkt. Alle intervju ble gjennomført i løpet av februar og mars. Dette skulle være åpne intervju, og en intervjuguide ble laget i forkant (vedlegg 5). Hvert enkelt intervju ble gjennomført per telefon og hadde en varighet som varierte mellom 25 min til 1 time og 15 min. Samtalen ble tatt opp på lydbånd og transkribert. Informasjonen fra intervjuene ble brukt for å tilføre den statistiske analysen av spørreskjemaene et dypere og mer meningsbærende innblikk i respondentenes opplevelse av støttekontaktjenesten tilknyttet målsetningen om økt aktivitet på fritiden for barn og unge med funksjonsnedsettelse. For å sikre respondentenes anonymitet på best mulig måte, er sitat i teksten presentert uten respondentens kjønn, bostedskommune eller andre variabler. Sitatene er gjengitt i teksten i bearbeidet form, dvs. uten eventuelle gjentakelser, ufullstendige setninger og lignende for å bedre lesbarheten.

3.5 Statusrapport

I tillegg til spørreskjema og intervju ble det sendt ut et oppfølgingsbrev til kommunene, hvor man etterspurte status ca 6 mnd etter endt deltakelse i prosjektet. Dette fant man nyttig for å kunne innhente mest mulig informasjon om hva som evt har skjedd i kommunene i etterkant av kursene uten at det skulle være personavhengig (les: en fra kommunen som hadde deltatt i kurset). Etter gjentatte purringer har 15 av de 19 sendt en statusrapport. Her viser flere til planer om å gjøre ting som allerede ble bestemt for over et halvår siden, men som enda ikke er gjort noe med. Flere resultater fra kommunenes statusrapport og andre data fra spørreskjema og intervju blir nærmere presentert i kapittel 5 og 6.

4. Gjennomføring av prosjekt STØFRI

I dette kapitlet vil jeg ta for meg fremgangsmåten og innholdet tilknyttet kursdelen.

4.1 Rekruttering av deltakerkommuner

Invitasjon til alle FYSAK-kommuner i Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark ble sendt ut i midten av mai 2007 pr e-post og brev. Da responsen var dårlig, ble ny invitasjon sendt ut januar 2008 til alle kommuner i de samme fylkene, men uavhengig om de var/er FYSAK-kommune eller ikke. Denne invitasjonen ble sendt pr e-post til servicetorget i alle kommuner, samt pr brev til rådmannen i kommunene.

Prosjektleder valgte å sette inn mye ressurser vinteren og våren 2008 for å rekruttere nye kommuner til prosjektet, primært gjennom oppsøkende virksomhet både pr telefon og mail. I de kommunene det var tegn til interesse, reiste prosjektleder ut for å informere om mål, metode og praktiske prosedyrer i prosjektet. Prosjektleder har derfor vært i kontakt med mange flere kommuner enn de som deltok i prosjektet.

Våren 2008 ble det laget en informasjons-/reklamebrosjyre for STØFRI-prosjektet som alle ansatte ved Valnesfjord Helseportssenter kunne ta med seg i møte med personer utenfor helsesportssenteret. Denne brosjyren ble også sendt pr e-post til alle kommuner, juli 2008. Brosjyren er blitt revidert to ganger. Siste gang da prosjektet gikk over i fase 2. Vi fikk da hjelp fra mpDesign, et markedsføringsfirma, til utformingen. Informasjon ble ellers sendt ut til ulike nettverk, samt lagt ut på VHSS sin nettside. Responsen ble god, og man så seg nødt til å avvise noen kommuner på bakgrunn av kapasitet og økonomi innenfor den gitte tidsramme.

STØFRI er et **KOSTNADSFRI** kurs som bidrar til økt **MOTIVASJON, KAPASITET** og **KVALITET** i kommunens støttekontakttjeneste

STØFRI er et unikt kursstilbud med mål om å skape større aktivitet på fritiden for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Kurset iverksettes lokalt og fokuserer på støttekontakttjenesten i kommunen. Gjennomført kurs gir økt kapasitet og kvalitet i tjenesten og bidrar til å oppfylle kommunens krav innenfor lovverket. Kurset gir økt motivasjon og engasjement hos kommunens støttekontakter og er et viktig og positivt virkemiddel i kommunens arbeide med rekruttering av nye støttekontakter.

STØFRI ER KOSTNADSFRI OG GIR KOMMUNEN:

- Økt kompetanse
- Økt kapasitet
- Bedre kvalitet
- Bedre utnyttelse av kommunens personell- og økonomiske ressurser
- Økt motivasjon hos støttekontakt-tjenesten og eksisterende støttekontakter
- Et viktig virkemiddel i rekruttering av nye støttekontakter

STØFRI ER KOSTNADSFRI OG GIR BRUKEREN:

- En mer meningsfull fritid
- Mulighet for aktivitet sammen med andre
- Fysisk aktivitet
- En bedre kommunal tjeneste
- Bedre livskvalitet

I følge Helseilsynets landsomfattende tilsyn i 2007, vet vi at 61 av 66 undersøkte kommuner har vanskeligheter med å levere forsvarlig tildeling av avlastnings- og støttekontakttjenester.

STØFRI er derfor en unik mulighet og hjelp for kommunen til å oppfylle kravene innenfor lovverket.

STØFRI ER KOSTNADSFRI OG GIR STØTTEKONTAKTER:

- Nødvendig opplæring
- Økt kompetanse
- Større nettverk og mulighet for bedre samarbeid med andre
- Økt mangfold og tilgang til kreative aktiviteter

MELD PÅ DIN KOMMUNE NÅ!!!! FOR NÅ GÅR TOGET!

SØKNADSFRIST: 8. APRIL 2009

Bilde 3: Prosjektets tilbud til kommunene (vedlegg 3)

4.2 Kursforberedelser

Så snart en kommune har vist interesse for deltakelse, har vi begynt kartleggingen for å bli kjent med kommunen. Vi har så snart som mulig avklart tidspunkt for kursgjennomføring og eventuell involvering av barn/unge og pårørende knyttet til kurset. Videre har vi avtalt et formøte med kommunen. Prosjektleder har da, eventuelt sammen med en idrettspedagog eller fysioterapeut fra VHSS, reist ut til kommunen. Stort sett har disse formøtene hatt en varighet på 3-4 timer. I de tilfeller hvor også barn/unge og foreldre var involvert med et opphold, har vi også hatt et treff/møte for dem på kvelden samme dag som formøtet med kommunen. Videre har vi prøvd å imøtekomme kommunens behov gjennom å tilpasse program og innhold etter ønske. En kartlegging av kommunens ressurser, som for eksempel å involvere lokale lag/foreninger på et så tidlig tidspunkt som mulig, har vært av stor betydning.

4.3 Kursprogram

Det var naturlig å ta utgangspunkt i pilotprosjektet når man i starten planla innhold, oppbygning og omfang av kursene. På grunn av tilpasningen til den enkelte kommune har organiseringen av kursene etter hvert blitt noe ulike, mens omfanget i antall kurstimer og hovedtema har vært tilnærmet lik. Se vedlegg 6 for eksempel på to ulike kursprogram. Følgende vil jeg beskrive de ulike hovedtema på kurset litt nærmere.

4.3.1 Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet.

I fase 1, hvor kursene hadde en ukes varighet (fem ukedager) hadde man temaene *Tilpasset fysisk aktivitet i et samfunnsperspektiv*, *Tilpasset fysisk aktivitet i et habiliteringsperspektiv* og *Betydningen av motorisk stimulering* fordelt på 3 forelesninger. Det skulle vise seg å bli vanskelig å koordinere innholdet i disse forelesningene på en slik måte at de ikke skulle bli for like. Av den grunn og fordi man i fase 2 måtte redusere omfanget på kurset, ble innholdet i disse slått sammen under tittelen *Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet*. Forelesningen viser til en del faktaopplysninger om samfunnsutviklingen når det kommer til fysisk aktivitet, hvilke konsekvenser dette har for barn/unges motoriske utvikling og vår generelle helse, samt hva vi kan gjøre med det. Foredragsholdere på dette temaet har vært en idrettspedagog eller fysioterapeut fra VHSS.

4.3.2 Nye veier i støttekontaktjenesten

Forelesningen har vært 2-delt. I første del har den enkelte kommune vært oppfordret til å fortelle litt om hvordan tjenesten er organisert, hvilke utfordringer de står overfor knyttet til tjenesten og hva slags intensjoner og videre planer de har ved å delta i STØFRI-prosjektet.

Videre har prosjektleder fortalt om hvor ulik hver enkelt kommune er når det kommer til både organisering, opplæring og veiledning, samt hvilke lover og

rettigheter som finnes tilknyttet tjenesten. Prosjektleder har i tillegg fortalt om Sosial- og helsedirektoratets satsning på støttekontaktordningen fra 2007 gjennom *Saman med andre - nye veier i støttekontakttjenesten*, som viser til tre ulike måter å yte denne tjenesten på; individuell støttekontakt, støttekontakt i grupper og individuell bistand tilknyttet organisering i allerede eksisterende aktiviteter.

4.3.3 Veien til ei aktiv fritid – erfaringer fra en bruker/utøver

I pilotprosjektet hadde VHSS sin brukerrepresentant i styret, Christer Hagen, sagt seg villig til å si litt om sine erfaringer knyttet til fritid og bruk av støttekontakttjenesten på godt og vondt. Tilbakemeldingene var svært gode. Etter hvert som kursene strømmet på var det ikke alltid like enkelt for Christer å kunne stille opp. Et par andre brukere ble involvert, men da man i fase 2 startet med ambulante kurs, fant man det lurt å prøve å involvere personer som hadde bosted ikke langt fra der kurset skulle finne sted. Det er tydelig at det gir større inntrykk å høre en person fortelle om seg selv og sin situasjon, enn om en eller annen fagperson skulle fortelle om det. Aktuelle personer ble kontaktet av prosjektleder først og fremst gjennom bruk av informasjon fra DIPS (vår pasientjournaldatabase). Man var på forhånd forberedt på at dette foredraget for noen av tilfellene kunne føles vanskelig enten for brukeren/utøveren selv eller for kommunens representanter. Det skulle vise seg at man var langt mer bekymret for det enn nødvendig.

4.3.4 Erfaringer fra et pårørendeperspektiv

Dette foredraget ble i fase 1 gjennomført av Anita Tymi og Ragnhild Skålbones, begge representanter for NFU i Bodø, samt Anne-Kari Østensen også hun fra Bodø. De har byttet på å holde innlegget. Fokus for innlegget har vært positive og negative erfaringer med det å ha støttekontakt, utfordringer når det gjelder å

overlate barnet til et ukjent menneske, samt utfordringer ved å kommunisere med ulike og mange instanser i kommunen. I fase 2 valgte man å bruke lokale ressurser også for dette foredraget. I noen tilfeller kom også kommunens kontaktpersoner med forslag på aktuelle personer de kunne forespørre for dette foredraget.

4.3.5 Et inkluderende fritidstilbud

I pilotprosjektet hadde dette innlegget tittelen *Erfaringer med lag og foreninger*. I fase 1 fikk dette innlegget tittelen *En inkluderende idrett*, mens man i fase 2 døpte det om til *Et inkluderende fritidstilbud*. Man ønsket en person fra frivillig sektor med erfaring med inkludering av barn og unge i aktivitet. Ulike ressurspersoner har vært benyttet til dette temaet. Fordi vi er spesielt opptatt av fysisk aktivitet, ville spesielt to organisasjoner være særlig aktuelle å få med – Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) og Norges Olympiske og Paralympiske kommittè (NIF). Disse organisasjonene har meget ulik struktur. FNF har vært med i prosessen med å forme noe av innholdet i dette innlegget, men har ikke hatt mulighet til å være delaktig i kursene. Derimot har vi vært heldig og kunnet benytte en av fagkonsulentene for integrering NIF i Region Nord til alle våre ambulante kurs i fase 2.

Bilde 4: Robert Olsvik fra NIF

4.3.6 Praktisk aktivitet

Innholdet og organiseringen knyttet til praktisk aktivitet har naturlig nok vært annerledes i fase 1 og fase 2.

Pasientene på opphold ved VHSS har i hovedsak aktivitet på tre arenaer – ute, i gymsal og i svømmehall. Kursdeltakerne ble derfor i første omgang presentert for en rekke aktiviteter på disse tre arenaer. Øktene ble ledet av prosjektleder i samarbeid med en annen idrettspedagog. Videre fikk kursdeltakerne delta sammen med de aktuelle barn og unge på opphold på de samme arenaer. Kursdeltakerne fikk også prøve seg på å planlegge og gjennomføre/lede aktivitet selv.

Til tross for begrenset tid til rådighet på kursene i fase 2, fant man det viktig å prioritere mye praktisk aktivitet. Hovedmålet har i denne sammenhengen vært å kunne gi kursdeltakerne ideer til enkle aktiviteter som er lett å tilpasse og som krever lite og billig utstyr. Aktiviteten foregikk både inne og ute ledet av prosjektleder og idrettspedagog eller fysioterapeut fra VHSS.

Bilde 5-7: Kursdeltakerne i aktivitet.

4.3.7 Gruppediskusjoner

I begynnelsen var gruppearbeidet – *Aktiviteter og muligheter* både for kursdeltakerne, eventuelt fagbesøk og foreldre/ledsagere fra den aktuelle kommunen. Arbeidet innebar blant annet å lage en oversikt over eksisterende fritidsaktiviteter i kommunen, disse aktivitetenes potensial for økt inkludering, samt organiseringen av og innholdet i støttekontakttjenesten i kommunen. På de

ambulante kursene ble frivillig sektor i større grad involvert. Aktuelle lag og foreninger fikk også anledningen til å presentere seg selv og aktiviteten de driver, noe som viste seg å være svært nyttig. Videre ble alle deltakerne delt inn i grupper sammensatt av både kommunalt ansatte, støttekontakter, frivillige og pårørende. Diskusjonen tok utgangspunkt i noen spørsmål som de fikk utdelt (se vedlegg 7). Tilbakemeldingene var positive og det kom frem mange nyttige innspill i de ulike gruppene. Diskusjonene ble skriftliggjort og i etterkant sendt ut til samtlige deltakere i hver enkelt kommune sammen med deltakerliste og presentasjonene fra alle foredrag på kurset.

4.3.8 Møte med ansatte i kommunen

I fase 1 var dette lagt i etterkant av gruppearbeidet. Resultatet fra gruppearbeidet har her blitt presentert i plenum. Representantene fra kommunen fikk her kun lov til å stille oppklarende spørsmål. Videre fikk kommunerepresentantene diskutere innspillene seg i mellom. En eller flere representanter fra VHSS var også med i denne diskusjonen. Til slutt fikk kommunens representanter svare på aktuelle forslag i plenum og veien videre ble diskutert. Innspillene fra kursdeltakerne ble i stor grad positivt mottatt. Konkrete mål og tidsfrister ble satt for hva og når ting skulle gjennomføres av de innkomne forslagene. Prosjektleder førte referat fra disse møtene.

Alle deltakende kommuner har i fase 2 fått tilbud om møte på dagtid på kursets andre dag, men ingen av kommunene har benyttet seg av dette tilbudet. Dette har først og fremst vært begrunnet med at tilbudet kom for tidlig. Man ønsket å fullføre hele kurset først, så ha et eget møte seg i mellom, for så å prioritere videre arbeid. Noen har også gitt uttrykk for at de ikke har hatt tid til å prioritere dette møtet.

LOKALE KURS FOR STØTTEKONTAKTER OG ANDRE:	
GJENNOMFØRING	
NÅR	HANDLING
CA. TRE UKER FØR KURSSTART	Prosjektleder besøker kommunen: <ul style="list-style-type: none"> • Møte med kommunen • Informasjon til aktuelle foreldre og brukere • Møte med lokale lag og foreninger
FRAM TIL KURSSTART	Planlegging av kurs gjennom samarbeide med kommunen og frivillig sektor. <ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har ansvar for rekruttering av kursdeltagere • NIFs utviklingskonsulent og FNF koordinerer informasjon til aktuelle deltagere
KURSSTART OG GJENNOMFØRING AV KONTRAKTSFESTET KURS	Kurset gjennomføres f.o.m torsdag t.o.m. lørdag med to kurskvelder og en kursdag. Kurset inneholder teori og praktisk aktivitet, med og uten barn i samhandling med lokale lag og foreninger samt gruppearbeider.
TO MND. ETTER KURSET	Oppfølgingsmøte med kommunen, kursdeltakere og frivillig sektor.
SEKS MND ETTER OPPFØLGINGSMØTET	Evaluering gjennom spørreskjema og intervju.
FOR MER INFORMASJON OG PÅMELDING: www.vhss.no	PROSJEKTLEDER: Line M. Johansen line.johansen@vhss.no Tlf: +47 75 60 23 00 (sentraltbord) Mob: +47 93 42 35 14

Me og frivillig utvikling.no

**SØKNADSRISTE:
8. APRIL 2009**

Bilde 8: En handlingsplan ble presentert for den enkelte kommune (vedlegg 3)

4.3.9 Kursdeltakernes evaluering av de ambulante kursene

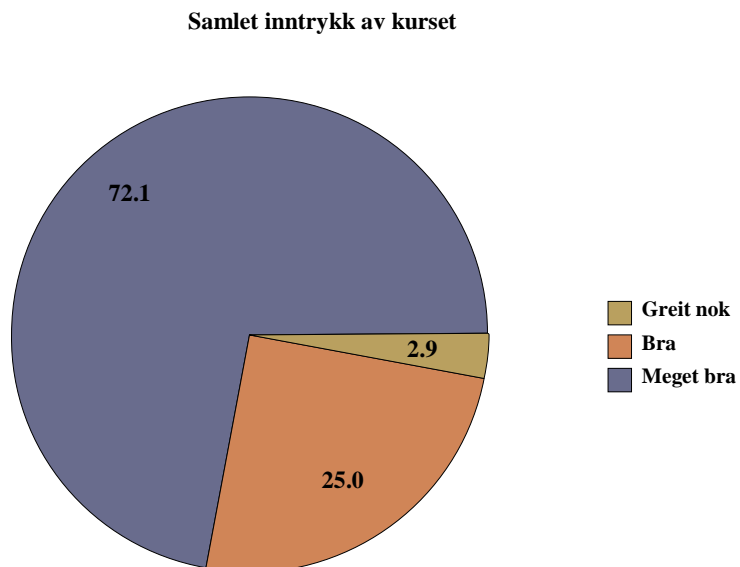
De ambulante kursene ble alle evaluert av kursdeltakerne gjennom et skjema (vedlegg 8) hvor det også var anledning til å komme med kommentarer (se sammendrag av kommentarer knyttet til de ulike delene av kurset i vedlegg 9).

68 av de totalt 90 kursdeltakere leverte skjema. Bare de som deltok på kurset i sin helhet svarte på skjemaet. Deltakerne kom fra sju ulike kommuner. 23 av deltakerne var menn. 36 av de 90 var naturlig nok støttekontakter og 19 var kommunalt ansatte. Noen av de kommunalt ansatte kunne også opplyse at de i tillegg var støttekontakt i begrenset omfang. Seks representanter for lag/foreninger deltok på kurs i sin helhet. Hvert spørsmål hadde fem variabler – meget bra, bra, greit nok, nokså dårlig og dårlig. Hele 49 av de 68 deltakerne som

leverte evalueringsskjema for kurset svarte meget bra som samlet inntrykk av kurset (figur 1). Se vedlegg 8 for tilbakemelding tilknyttet den enkelte kursdel.

v4 Samlet innstrykk av kurset

Kategorinavn	Kode	Antall	%Alle	%Gyldige
Meget bra	1	49	72.1	72.1
Bra	2	17	25.0	25.0
Greit nok	3	2	2.9	2.9
Sum		68	100.0	100.0

Figur 1: Samlet inntrykk av kurset (N=68)

5. Resultater - spørreskjema og intervju

5.1 Deltakerprofil

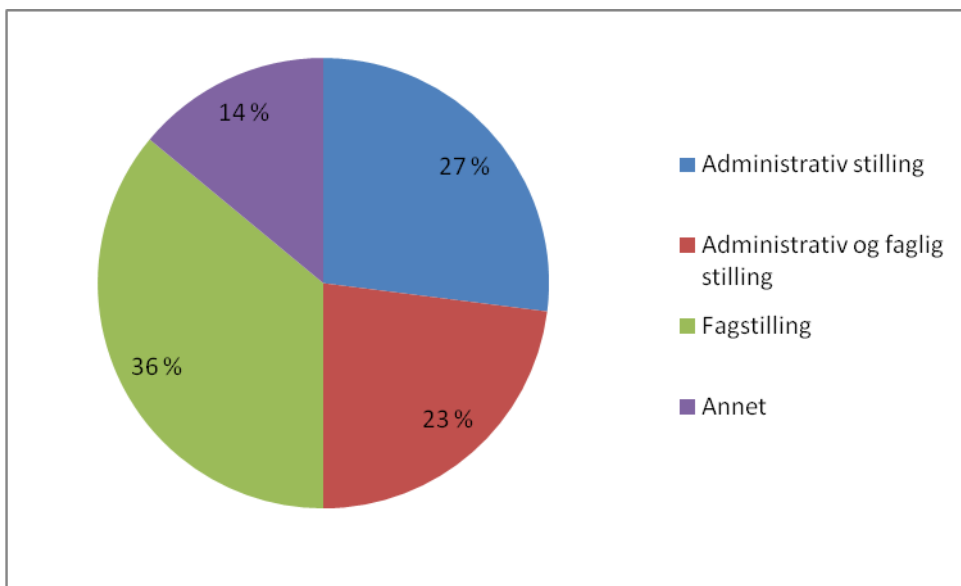
Prosjektet samlet til sammen 175 kursdeltakere fordelt på 19 kommuner. Tallgrunnlaget for den videre deskriptive fordelingsanalysen er basert på tilbakemeldingen fra de 58 svarene på spørreundersøkelsen. Av disse var det 25 svar fra kommunalt ansatte og 33 svar fra støttekontakter. Til tross for gjentatte purringer, har vi ikke mottatt svar fra verken støttekontakter eller ansatte fra 5 av de 19 kommunene. I snitt blir det altså en svarprosent på 2 % fra ansatte og 3 % fra støttekontakter per kommune. Totalt 23 personer av de som svarte på spørreskjemaet var villig til å stille til intervju – 7 ansatte og 16 støttekontakter.

5.1.1 Kommunalt ansatte

11 av totalt 19 kommuner er representert blant svarene på spørreskjemaet fra de kommunalt ansatte – de fleste tilknyttet helse- og omsorgstjenesten. 25 av totalt 38 deltakende svarte på spørreskjemaet. Bare sju ansatte hadde sagt seg villig til å stille til intervju. Totalt sett har de fleste en helsefaglig bakgrunn (figur 2). De har i snitt hatt stillingen i 3,5 år og de færreste har erfaring fra ledelse eller administrasjon før de kom inn i stillingen. Alle var ansatt under en eller annen enhet innen helse og omsorg – ingen fra kultur, oppvekst, idrett, skole eller lignende. Av de som ble intervjuet, var det ingen som bare hadde ansvar tilknyttet støttekontaktjenesten. Alle beskrev det å få tiden til å strekke til, som en av de største utfordringene, i tillegg til økonomiske utfordringer. Mer konkret i forhold til støttekontaktjenesten, er det rekrutteringen av støttekontakter de alle beskriver som vanskeligst. Ingen av de som ble intervjuet, har klart å dekke behovet for støttekontakter fullt ut. På spørsmål der de skulle si noe om hva deres

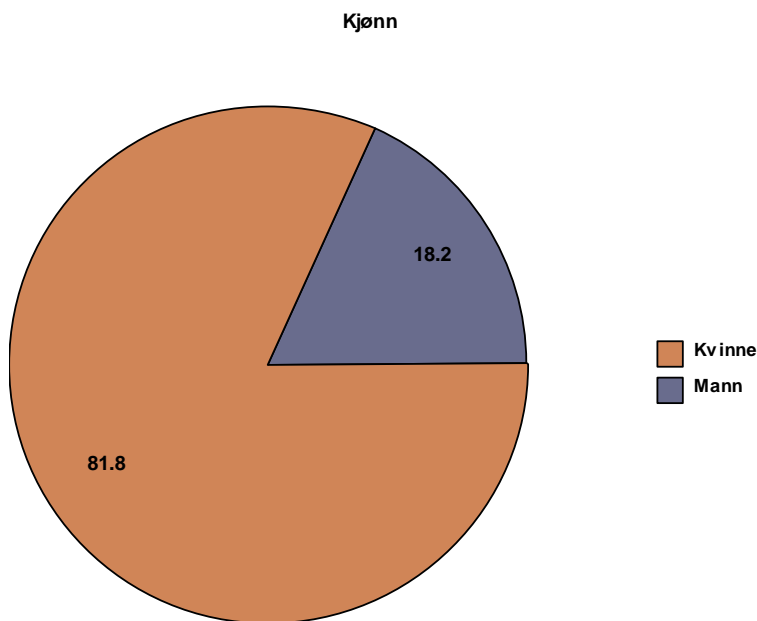
viktigste arbeidsoppgaver var, kommer det frem at de prioriterer først og fremst det som er mest prekært der og da, uavhengig av tjenesteytelse.

Når man spør om hvor stor del av jobben deres som er tilknyttet støttekontakttjenesten, får alle problemer med å svare, men kommer etter hvert frem til et snitt på ca 5 %.

Figur 2: Fordeling på stillingstyper (N=22)

Det viser seg ellers at de fleste ansatte involvert i denne offentlige tjenesten er kvinner. Fire av fem er kvinner og en av fem er menn (figur 3). Dette er kanskje ikke uventet da vi vet at det er flest kvinner i helse- og omsorgsykker generelt.

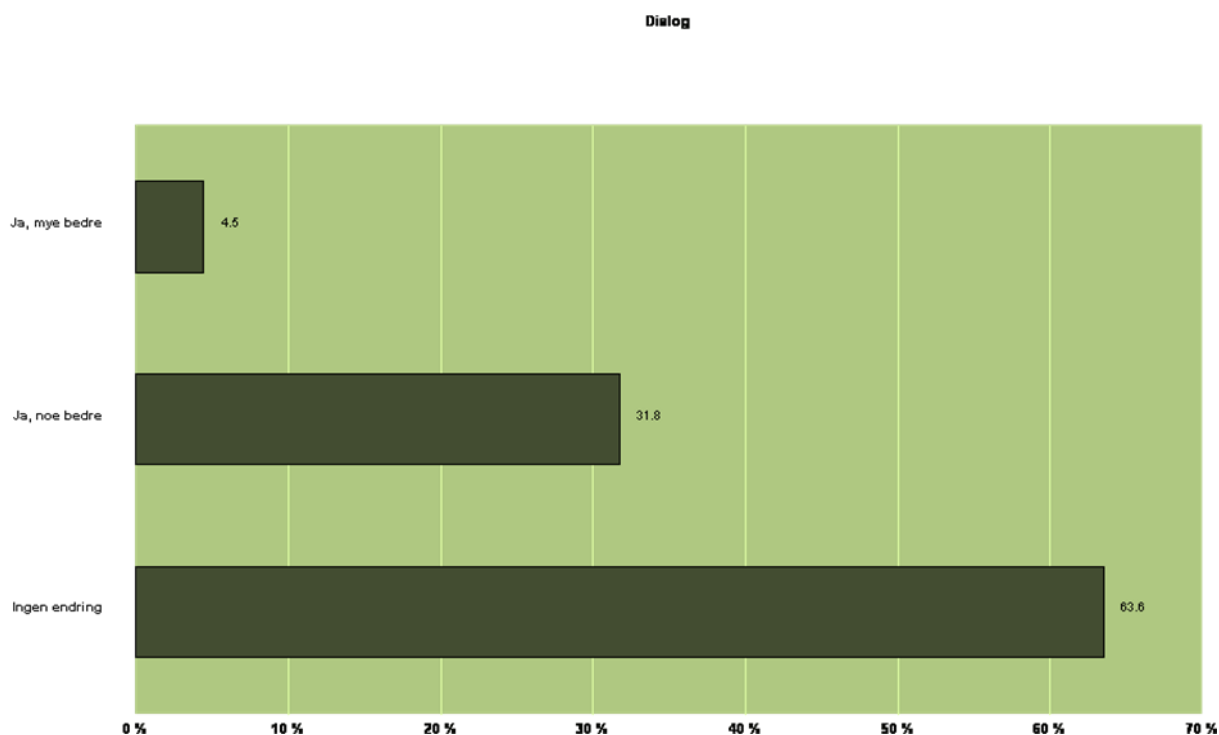

Figur 3: Kjønnfordeling (N=22)

På spørreskjemaet ble man spurt om man samtykket i å være med i utvalget til et oppfølgingsintervju. Et lite flertall av de kommunale informantene svarte nei (52 %). Ved nærmere sammenligning viser det seg at det i noen kommuner er et stort sprik mellom hvordan de ansatte oppfatter tjenesten og hvordan støttekontaktene oppfatter tjenesten. I de kommuner hvor spriket er størst (der de som koordinerer tjenesten mener det fungerer bra, mens støttekontaktene mener tjenesten er svært dårlig), er de kommuner hvor de som koordinerer tjenesten, har svart nei til å være med i et utvalg for intervju. De ansatte som imidlertid stilte seg positiv til intervju, mener det bunner i at støttekontakttjenesten er *”en tjeneste som det snakkes lite om”*. Det store spriket handler først og fremst om forventninger som ikke er kommet til uttrykk. En av informantene fra de ansatte uttrykker: *”Som støttekontakt får man dårlig lønn, ingen systematisk opplæring eller veiledning. Som ansatt derimot, blir utfordringene tatt mer på alvor.”* Likevel er det ingen av de ansatte som gir uttrykk for at de selv kan ha et ansvar for å gjøre noe med dette. Støttekontaktene mener det handler om manglende kommunikasjon og mener at *”kommunen liksom er ferdig med jobben når vedtaket er gjort, og bruker har fått en støttekontakt. Videre bryr de seg jo bare om den timelisten.*

Ingen takker meg for den jobben jeg gjør...”, uttaler en av støttekontaktene i intervjuet.

Ca halvparten har opplevd endringer i dialogen etter deltakelsen i prosjektet, mens dialogen mellom de pålagte tjenester (skole, helse, sosial) og frivillige tjenester (kultur og idrett) for målgruppen er så å si uforandret (figur 4).

Figur 4: Følelse av dialog mellom lovpålagte tjenester og frivillige

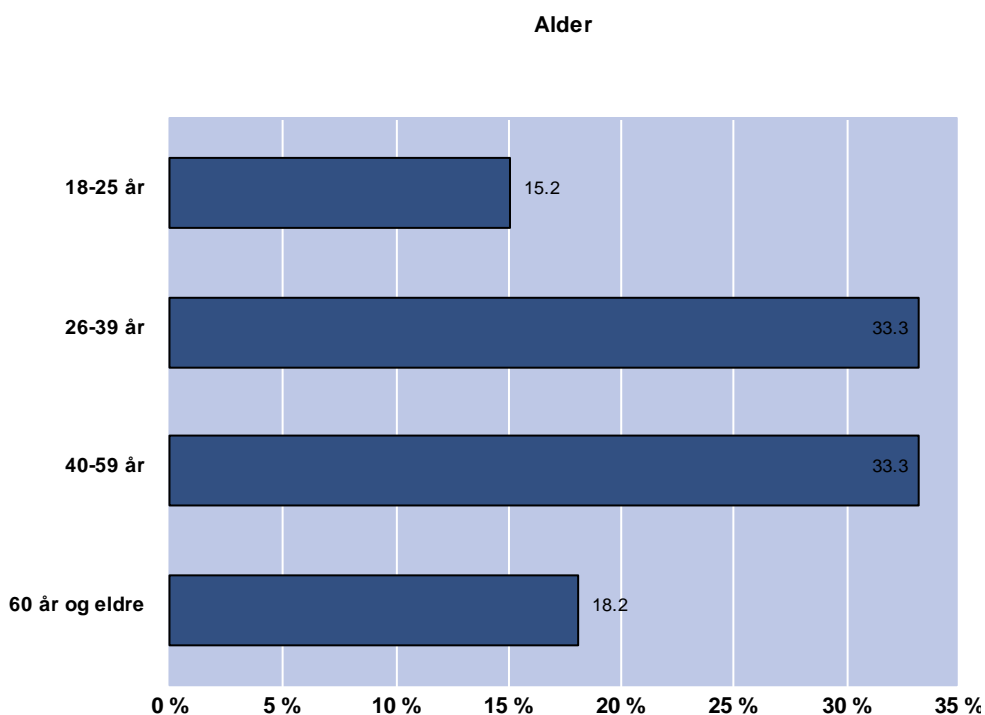
Mens 68 % mener de har fått økte kunnskaper gjennom kommunens deltakelse i prosjektet, har bare knappe 30 % svart at deltakelsen har fått konsekvenser for deres arbeidsoppgaver.

De fleste kommuner har heller ikke prøvd seg på alternative måter å yte tjenesten på etter deltakelse i prosjektet, og de færreste har vurdert å organisere tjenesten ved hjelp av en egen støttekontaktkoordinator. Derimot uttrykker mange at deres største gevinst med å være med i prosjektet, er at de har fått hjelp til å kurse nye

og ”gamle” støttekontakter og at de selv har fått bedre innsikt og oversikt over mulige måter å yte tjenesten på.

5.1.2 Støttekontakter

Støttekontakter fra 14 av 19 kommuner svarte på spørreskjema. Totalt har 33 støttekontakter av 137 deltakende svart på spørreskjemaet, og 16 av de 33 ville stille til intervju. Også blant støttekontaktene er det flest kvinner – hele 70 % av de som svarte. Mange har annen jobb i tillegg, flere er under utdanning og noen er også hjemmeværende. Bakgrunnen er meget varierende. Følgende viser aldersfordelingen blant informantene som svarte på spørreskjemaet (figur 5).

Figur 5: Aldersfordeling blant støttekontaktene (N=33)

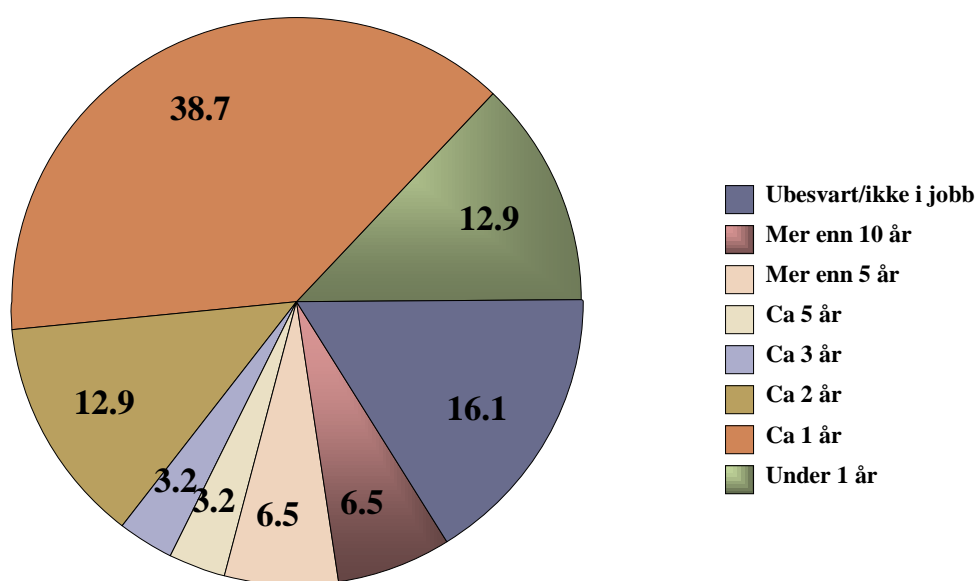
Rekruttering av støttekontakter

De fleste har blitt støttekontakt ved at noen de kjenner har spurt dem. Flere har blitt spurt av brukeren selv eller pårørende til brukeren. Alle hadde på forhånd en forestilling av hva det vil si å være støttekontakt, men i etterkant har de aller

fleste uttalt at det ikke ble helt som de forventet, og at de nok ikke egentlig visste hva det ville innebære. Som en av informantene uttrykte i forhold til om han visste hva det ville innebære; ”Nei, det vet man vel aldri egentlig – det avhenger jo av hvem man skal være støttekontakt for. Men jeg visste jo noenlunde hva en støttekontakt er. Man forbinder det jo gjerne med å ta med brukeren på kino eller på kafè”.

16 % av støttekontaktene hadde ikke oppdrag på det tidspunkt de svarte på undersøkelsen. Fordi lovverket ikke tillater vedtak om støttekontakt for mer enn ett år av gangen, fører det til at de fleste støttekontakter ikke har oppdragskontrakt for mer enn ett år av gangen. Figur 6 viser hvor lenge informantene har jobbet som støttekontakt.

Hvor lenge jobbet som støttekontakt

Figur 6: Arbeidserfaring som støttekontakt (N=31)

Dette kan imidlertid føre til begrenset kontinuitet og målrettethet i arbeidet med brukeren. Av de som ble intervjuet, kunne den ene støttekontakten, som da hadde vært støttekontakt i tre år, fortelle følgende; *”Når kontrakten eventuelt skal fornyes, kommer det jo bare en ny i posten med en gul lapp om at jeg må skrive under og returnere”*. Dette skjer altså uten at foregående år er evaluert. Det er i grunnen de færreste av støttekontaktene som opplever at kommunen bryr seg i noen grad om hva de gjør sammen med brukeren. I den grad det er rapportering, foregår den meget ulikt fra kommune til kommune og fra enhet til enhet innen samme kommune. Noen må skrive en kort setning fra hver gang om hva de har gjort. Dette leveres sammen med timelisten. Andre rapporterer annenhver måned eller kvartalsvis, mens de fleste ikke trenger å rapportere noe som helst. Dette, gjerne i kombinasjon med mangelfull opplæring og dårlig veiledning, gir fort en følelse hos støttekontaktene av å være lite verdsatt. Det er likevel ingen grunn til å tro at støttekontaktene gjør en dårlig jobb. Da hadde man nok fått høre det. Slik det kommer frem i intervjuene, har verken støttekontaktene eller koordinatorene i kommunen møtt noe særlig kritikk fra pårørende. I den grad koordinatorene har mottatt kritikk knyttet til tjenesteytelsen, har det først og fremst dreid seg om de som enda ikke har fått støttekontakt og som venter på det. Ellers later det til at de fleste pårørende bare er glad for at de i det hele tatt har fått støttekontakt til sitt barn/ungdom.

Veiledning og oppfølging

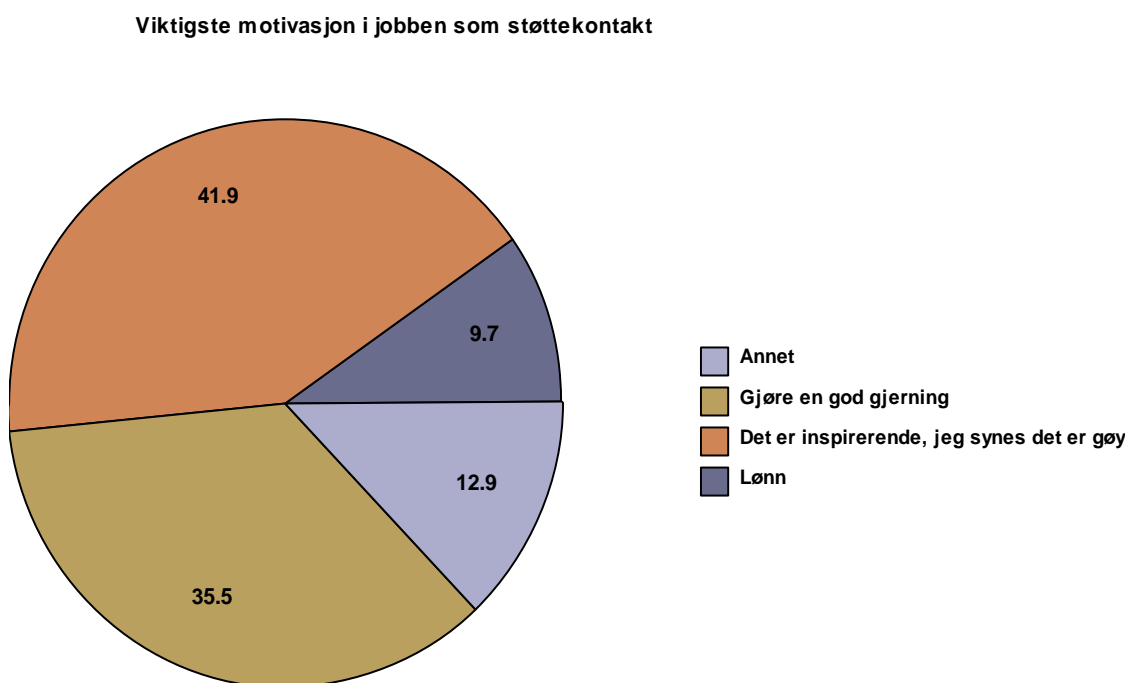
Veiledningen og oppfølgingen oppleves som omtrent uforandret også etter kommunenes STØFRI-deltakelse. *”Etter at jeg hadde meldt meg som mulig støttekontakt hos kommunen, gikk det en tid helt til jeg plutselig fikk en telefon fra mor til jenta jeg nå er støttekontakt for. Hun kunne fortelle at jenta hennes hadde fått vedtak om støttekontakt og at jeg skulle være støttekontakten hennes. Jeg hørte ingenting fra kommunen først... Da jeg henvendte meg til kommunen, sa enhetsleder bare at det var bra jeg kom, slik at hun fikk skrevet ut en kontrakt til meg...”*

Støttekontaktene uttrykker at de sjelden har kontakt med kommunen uten at de selv kontakter dem. Det oppleves også som vanskelig å få kontakt med veileder på kommunen, og terskelen er ofte stor før man i det hele tatt tørr å ta kontakt. *”Jeg sluttet som støttekontakt og tok meg heller jobb på sykehjemmet. Der får jeg bedre betalt for et mindre ansvar. Som støttekontakt fikk jeg bare veiledning når jeg tok kontakt med kommunen. Skulle ønske at de brydde seg om hvordan det gikk, men det gjorde de aldri”*. En annen støttekontakt forteller at hun har prøvd flere ganger det siste halve året å gjøre en avtale med veileder, men at det aldri har passet. En mannlige støttekontakt sier at han ikke tar kontakt fordi han ikke vil plage veileder siden han vet at veileder har det så travelt. *”Jeg tar i alle fall ikke kontakt når ting går veldig bra, selv om jeg skulle ønske at veileder kunne gitt meg positive tilbakemelding i en slik sammenheng. Vi trenger jo alle positive bekreftelser en gang i blant. Snakke om de positive ting.”* På spørsmål om de oftere tar kontakt med sin kontaktperson i kommunen nå enn før deltakelse i prosjektet, svarer hele 77 % nei. 17 % vet ikke engang hvem deres kontaktperson i kommunen er.

Noen få har vært på et oppstartsmøte i kommunen. Tema da har i hovedsak vært føring av timeliste og underskriving av kontrakt. Som en av informantene uttalte; *”Jeg har fått en brosjyre av moren som sier litt om den diagnosen brukeren har, men opplæring?... Hmmm, det må vel være det kurset fra dere det.”* Flere av støttekontaktene definerer STØFRI-kurset nærmest som en redning for dem.

Motivasjon for støttekontaktarbeidet

På spørsmål om hva som er den viktigste motivasjonen for å være støttekontakt, svarer 42 % at de gjør det fordi det er inspirerende og de synes det er gøy (figur 7). Det er de mellommenneskelige faktorene som teller. ”Det er artig å gjøre ting sammen. På mange måter har jeg jo fått en ny venn.” En annen uttaler at det er så gøy å se at andre lyser opp av hans nærvær. Det gjør ham selv glad og gir ham økt energi. Flere trekker også inn den takknemligheten og gleder pårørende viser overfor støttekontaktens innsats.

Figur 7 viser hva som er motivasjonen for å ta på seg oppgaven som støttekontakt (N=31)

Utfordringer

Når det gjelder hva som er mest utfordrende og som gjør støttekontaktjobben noe vanskelig, mener de fleste at det er følelsen av usikkerhet ved å være overlatt til seg selv med et så stort ansvar. Dernest kommer utfordringene med å klare å finne på hva man skal gjøre sammen. Noen strever også med å sette grenser overfor bruker eller pårørende for å klare å ivareta eget privatliv. Man forsaker

noe uansett ved å gi noen andre av seg selv. *”Jeg bruker jo tid som jeg ellers ville kommet til å bruke i aktivitet sammen med mine egne barn”*, som en uttrykte. I tillegg til at det er en jobb med mye ansvar, mangelfull opplæring og veiledning, er det en jobb med dårlige vilkår. Snittlønnen til informantene ligger på 114 kroner timen. I noen kommuner varierer lønnen alt etter om tjenestemottaker har et lite eller stort bistandsbehov. Det varierer ellers også hvorvidt og hvor mye penger man kan få ekstra til kjøring, kaffe etc. Fordi man ikke er ansatt, men går på oppdrag, har man ikke nødvendigvis noen rettigheter tilknyttet sykepenger, ferie eller feriepenger.

Oppgaver

Det varierer veldig hva støttekontaktene gjør sammen med sine brukere. Det viser seg at ingen av informantene kjenner til eller har diskutert målsetning i samarbeid med kommunen og/eller bruker/pårørende. De færreste vet noe om grunnlaget for vedtaket, men kan likevel tenke seg hvorfor bruker har fått et slikt vedtak. Flere av støttekontaktene er fortvilet over at de må finne ut av innholdet selv, og i redsel for å gjøre noe galt, lar de brukeren bestemme hva man skal gjøre. *”Jeg vet hva jeg må gjøre. Hun liker å sitte på kafé, så det er det det blir...”*, uttalte en av informantene i intervjuet. En annen uttrykker; *”Det står bare i kontrakten at man må komme seg ut på fritidsaktiviteter. Det er ikke noe nærmere definert enn det. Jeg må selv finne ut av innholdet.”* Støttekontaktene vet gjerne om andre mulige aktiviteter, men har av ulike årsaker funnet det lite aktuelt for sin bruker. Det viser seg også at rutinene på timefordeling og økonomi også kan være et hinder for å gjøre ting man har lyst til og som passer bra til brukeren. En av støttekontaktene hadde et ønske om å dra på overnattingstur med sin bruker, men fordi det ville føre til at brukeren ikke ville kunne treffe støttekontakten sin på nesten to måneder (fordi timene ble trukket fra de ordnære timene), droppet man det.

Samarbeid eller kontakt med pårørende

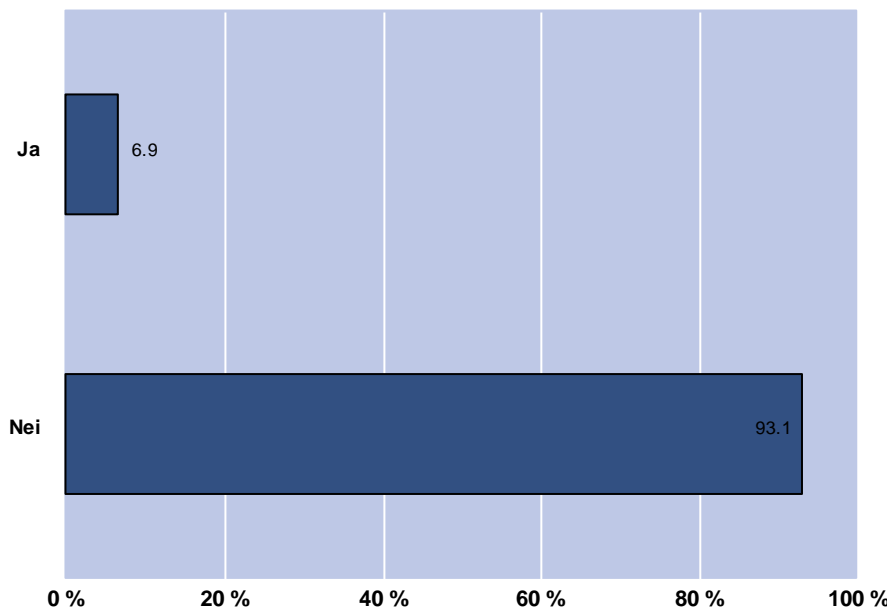
De fleste støttekontaktene har en god dialog med pårørende og mener de er en stor ressurs når det kommer til hvordan de skal takle ulike situasjoner knyttet til brukerens diagnose. Samtidig føler støttekontaktene at pårørende har forventninger til at støttekontaktene skal sitte med kompetansen om hva innholdet skal være og legger seg dermed lite borti det.

Andre praktiske erfaringer

Selv om støttekontaktene (80 %) mener at de har fått økte kunnskaper om tilpasset fysisk aktivitet har bare 35 % gjort endringer knyttet til måten de legger til rette for fysisk aktivitet for den/de de er støttekontakt for sammenlignet med før deltakelse på kurset. Flere synes rollen som støttekontakt er vanskelig fordi man både skal være en assistent og være serviceinnstilt, samtidig som man skal være en pådriver og grensesetter. Dette gjør at flere støttekontakter opplever utfordringer eller krav de ikke kan innfri. Flere har på forhånd ikke tenkt over hvor de setter egne grenser eller har avklart forventningene til bruker og pårørende. Det hender derfor at noen opplever at deres eget privatliv blir lite respektert. Likevel har de fleste støttekontaktene heldigvis et godt forhold og en god dialog med brukeren selv og pårørende.

Bare noen få støttekontakter (7 %) har kontakt/samarbeid med andre støttekontakter i kommunen (figur 8). Informantene fra intervjuene gav uttrykk for at de ikke kjente andre før deltakelsen på STØFRI-kurset, hvor de ble kjent med flere. En av støttekontaktene uttrykker at han savner det fellesskapet som var under kurset og at han skulle ønske at kommunen kunnet ta initiativ til å samle alle i etterkant, slik de lovet. Andre støttekontakter har ventet lenge nok og har gjort forsøk på å ta saken i egne hender uten hell. *”Man vet jo ikke hvem andre som er støttekontakter. Siden kommunen ikke viste tegn til å ta initiativ til å samle oss ville vi gjøre det, men det strandet fordi kommunen ikke ville gi oss verken kontaktinformasjon til de andre eller sende ut informasjonen for oss...”*

Samarbeid med andre støttekontakter i kommunen

Figur 8 Kontakt og samarbeid støttekontaktene imellom

6. ”Suksess kommune” og ”Fiasko kommune”

- eksempelkommuner

For å unngå å presentere alle kommunene i sin helhet og for å tydeliggjøre suksessfaktorer, har jeg valgt å rendyrke to eksempelkommuner – ”Suksess kommune”. og ”Fiasko kommune” Dette for best mulig å ivareta deltakende kommunenes anonymitet, men også av hensyn til denne rapportens omfang. I ”Fiasko kommune” har jeg prøvd å samle alle de negative faktorene som har kommet frem gjennom spørreskjema og intervju, mens jeg i ”Suksess kommune” har prøvd å presentere suksesskriterer hentet fra samme materiale. På denne måten håper jeg å kunne synliggjøre hvorfor ting fungerer bedre i noen kommuner enn i andre. Det har deltatt kommuner i prosjektet som har vært meget lik både den ene og den andre eksempelkommune, men de fleste deltakende kommuner har likevel vært en blanding av disse, med både positive og negative sider.

6.1 ”Suksess kommune”

6.1.1 Bakgrunn for deltakelse

Kommunen kontaktet VHSS allerede mens pilotprosjektet pågikk. Da invitasjonen til hovedprosjektet kom ut, var kommunen snar med å ta kontakt. Kommunen kom med to alternative forslag til tidspunkt for kursgjennomføring. Det var ønskelig å involvere barn/unge og deres pårørende.

6.1.2 Generell beskrivelse av kommunen

”Suksess kommune” er en kommune med ca 3500 innbyggere – med andre ord en gjennomsnittlig nordnorsk kommune. Støttekontakttjenesten er i denne kommunen organisert under tre ulike enheter – enheten *Barnevern*, enheten

Pleie- og omsorg og NAV. De tre enhetene viste seg allerede å ha et godt samarbeid når det kom til rekruttering, men hadde et ønske om ytterligere samarbeidsområder. Kommunens ønske om deltakelse akkurat nå, var fordi en stor omorganisering var planlagt. Man fant det derfor meget beleilig i denne sammenhengen kanskje å få noen tips og ideer man kunne ta med seg inn i prosessen. Gjennomsnittlig har ”Suksess kommune” til sammen ca 70 vedtak om støttekontakt per år. Vedtakene gjøres på kommunens tildelingskontor og settes i verk av de ulike enhetene.

Rekruttering av støttekontakter har først og fremst foregått gjennom felles annonsering. I tillegg har noen meldt seg på bakgrunn av kommunens annonsering på videregående skoler og på høgskolen.

Kommunen tilbyr individuell støttekontaktjeneste, men har i tillegg en aktivitetsgruppe i gang. Gruppen på til sammen fem brukere er ledet av to støttekontakter, som har fått hjelp og veiledning av Fysak.

6.1.3 Formøte med kommunen

På formøtet sju uker før kurset, deltok både enhetsleder for Barnevern, enhetsleder for Pleie- og omsorg og Nav-leder. Kommunen hadde på forhånd bedt om at NAV-leder kunne delta til tross for at STØFRIs målgruppe er barn og unge. De mente nemlig at det kunne dukke opp ting som også kunne komme til nytte i deres arbeid med voksne også. I tillegg deltok leder for kommunens Kulturenhet, leder på Tildelingskontoret og rådmannen. Enhetslederne for Barnevern og Pleie- og omsorg mente at de greit skulle kunne fylle en gruppe på åtte barn til et opphold på VHSS. Litt mer skeptisk var de imidlertid til om de ville kunne klare å sende åtte støttekontakter til VHSS på kurs. Dette begrunnet de med de økonomiske omkostninger det ville medføre for kommunen. Etter nærmere diskusjon kom man frem til at man heller ville prioritere et lokalt kurs

med hjelp fra VHSS i denne fase. Man ønsket på denne måten å prioritere støttekontaktene og i tillegg benytte anledningen til å samtidig prøve å rekruttere nye støttekontakter fra lokale lag/foreninger. Kommunen gav uttrykk for at de var villig til å lønne støttekontaktene med kr. 1000,- om de deltok på kurset.

På formøtet ble man enige om en ansvarsfordeling. Denne innebar blant annet at kommunen skulle sørge for annonsering av kurset gjennom både egne nettsider, annonsering i lokalaviser, kontakte alle støttekontaktene og sette opp oppslag. Prosjektleder skulle kontakte frivillige organisasjoner for å påvirke til lokal deltakelse på kurset og kommunen ble oppfordret til å kontakte lokale politikere og media. Fordi kommunen allerede er i et interkommunalt samarbeid knyttet til folkehelse, fant de det naturlig å kontakte nabokommunen knyttet til dette. Det ble skrevet kontrakt med begge kommuner. Eksempel på kontrakt med ”Suksess kommune” ligger vedlagt (vedlegg 10).

6.1.4 Kurset

På kurset deltok 26 personer. Noen flere deltakere kom fra ”Suksess kommune” enn fra nabokommunen. Det var omtrent like mange støttekontakter for barn som for voksne. I tillegg deltok to politikere fra ”Suksess kommune” og fem fra frivillig sektor – tre fra Suksess kommune og to fra nabokommunen. Enhetslederne for Barnevern, Pleie- og omsorg og NAV i Suksess kommune var til stede. Fra nabokommunen deltok enhetsleder for Familekontoret og enhetsleder for Barnevern. Kurset ble avholdt på en lokal skole i ”Suksess kommune”, hvor vi også hadde tilgang til et flott uteområde og en idrettshall like i nærheten. Kurset var fordelt på to dager (torsdag - fredag). Dette førte til lange dager (kl.10.00-19.00), men samtidig mente kommunen at det var dette som muliggjorde kombinasjonen med deltakelse både fra politikere og fra lokale lag og foreninger. Begge kommuner var overrasket over at ikke flere støttekontakter

meldte seg på kurset, men mente at det kunne ha sammenheng med at tidspunktet for kurset krasjet med en større kulturhelg som skulle være til helgen.

6.1.5 Oppfølging og status ca seks måneder etter kursgjennomføring

Prosjektleder ble kontaktet knappe tre måneder etter kurset. ”Suksess kommune” ville da legge frem hvilke planer de ønsket å prioritere videre etter det som hadde kommet frem i gruppediskusjonene på slutten av kurset.

Ytterligere fem måneder senere uten å høre noe mer fra kommunen etterspør prosjektleder statusrapport. En enkel, men oversiktig og spennende rapport ankommer prosjektleder to uker senere. Kommunen viser til følgende;

- Ansettelse av en egen støttekontaktkoordinator (100% stilling), som er bindeleddet mellom de tre enhetene som yter støttekontakttjeneste i kommunen. Koordinatoren er underlagt enhet for Kultur og har et nært samarbeid med Tildelingskontoret, hvor vedtakene fattes.
- Fysak har nå tre egne aktivitetsgrupper for barn og unge. Alle ledes av støttekontakter med kyndig veiledning fra Fysak-koordinator.
- Man har inngått et tett samarbeid med to ulike lag/foreninger knyttet til oppfølging av fire brukere. Alle disse har i dag individuell støttekontakt, men målet er at de etter hvert skal kunne klare seg selv i aktiviteten kun ved hjelp av aktivitetsleder tilknyttet laget/foreningen.
- Ved hjelp av støttekontaktkoordinatoren har enhetene sammen kommet frem til et opplærings og veiledningsprogram for støttekontakter.
- Støttekontaktkoordinator besøker den videregående skolen og høgskolen to ganger årlig for å fortelle om tjenesten i håp om å rekruttere flere støttekontakter.
- Kommunen søker nå i enkelte tilfeller etter støttekontakter med spesielle interesser for å kunne imøtekomme de ulike brukerne best mulig.

- Vedtakene om støttekontakt er nå konkretisert på en slik måte at mål/hensikt med tiltaket og organisering av tiltaket er beskrevet så langt det lar seg gjøre.
- Alle støttekontakter lønnes nå likt uansett hvilken enhet de er underlagt.
- Kommunen har planer om å arrangere to samlinger årlig – en for støttekontaktene alene hvor ulike tema tas opp og en samling med støttekontakter og tjenestemottakere samlet tilknyttet ulike fysiske og sosiale aktiviteter hvor man får hjelp fra lokale lag/foreninger til å lage et program.
- De lokale idrettslag er tilbydd kurs og veiledning fra NIF til hvordan de kan tilrettelegge for en samling som nevnt over og generelt tilknyttet inkludering i sin aktivitet.
- Informasjon om tjenesten ligger nå lett tilgjengelig på kommunens nettsider. Informasjonen er både myntet på de som har behov for tjenesten og de som kanskje ønsker å bli støttekontakt.

6.2 ”Fiasko kommune”

6.2.1 Bakgrunn for deltakelse

Prosjektleder ble kontaktet av enhetslederen for Sosial og familie i kommunen. Vedkommende hadde hatt denne funksjonen i kommunen i ca ett år. Hun begrunnet kommunens interesse for deltakelse i prosjektet på bakgrunn av Helsetilsynets tilsyn av avlastnings- og støttekontaktjenester i kommunen. Revisjonen inngikk i et landsomfattende tilsyn og som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet dette aktuelle året. Rapporten fra tilsynet utført i ”Fiasko kommune” viser følgende avvik og merknader:

Avvik 1: Kommunen har ikke systematiske rutiner for opplæring, oppfølging og veiledning av støttekontakter og avlastere.

Avvik 2: Kommunen sikrer ikke forsvarlig tildeling av avlasting og støttekontakt tjenester.

Avvik 3: Kommunen sikrer ikke at avlastere og støttekontakter har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter innenfor det aktuelle området.

Merknad 1: Kommunen viser til rutiner (mer enn behov) ved tildeling av volumet på støttekontaktjenester. Det er også et rutinemessig/fast kostnadstak på utgiftsdekning til støttekontakten, som kun dekker utgifter til bensin.

Merknad 2: Det foretas ikke registrering av tidspunkt for mottak av søknad/henvendelse om støttekontakt eller avlastning ved enheten Sosial og familie.

6.2.2 Generell beskrivelse av kommunen

”Fiasko kommune” er en kommune med ca 3500 innbyggere, hvilket er en ganske gjennomsnittlig nordnorsk kommunestørrelse. Støttekontakttjenesten er organisert under fire ulike enheter. Enheten *Pleie- og omsorg* har ansvar for tjenesten til personer over 67 år og til utviklingshemmede, samt rus/psykiatri. Denne enheten omfatter flere geografiske soner, men tildeling og oppfølging ligger hos administrasjonsheten i avdelingen. Enhet *Sosial- og familie* omfatter fagområdene sosialtjeneste og boligkontor og for de øvrige aldersgrupper, mens fagområdene *Barnevern* og *NAV sosial* er egne enheter. Gjennomsnittlig har Fiasko kommune til sammen ca 70 vedtak om støttekontakt per år. Kommunen har ingen egen kulturavdeling, men dette ivaretas gjennom kommunens Oppvekstavdeling.

Rekruttering av støttekontakter foregår først og fremst gjennom annonsering og gjennom bekjentskaper. Det har ellers vært forsøkt hengt opp oppslag på i videregående skole.

Kommunen tilbyr kun individuell støttekontakttjeneste, og har ingen kontakt med frivillig sektor knyttet til tjenesten.

Støttekontaktene får opplæring i hvordan de skal føre timelisten. Utover dette er de oppfordret til å ta kontakt om det skulle være noe. Opplæring og veiledning foregår ellers primært gjennom foresatte.

6.2.3 Formøte med kommunen

Da det var vanskelig å finne et tidspunkt som passet for kommunen, ble det ikke gjennomført formøte før en måned før eventuelt opphold og kursgjennomføring. Til formøtet kom kun en med ansvar for støttekontakttjenesten (vedkommende som tok kontakt første gang). Ellers møtte en fysioterapeut, en helsesøster og en psykiatrisk sykepleier.

Kontaktpersonen i kommunen hadde også to ukers ferie rett etter formøtet. Prosjektleder fikk kontakt med enhetsleder for Pleie og omsorg, som dermed ble kontaktpersonen fra kommunen frem mot oppholdet. Målet var å fylle åtte plasser for barn/unge og åtte støttekontaktdeltakere på kursdelen.

På formøtet ble man likevel enige om en ansvarsfordeling. Denne innebar blant annet at kommunen skulle ta kontakt med en rekke potensielle familier knyttet til å fylle de åtte plassene for barn og unge på kommunegruppeoppholdet. I tillegg skulle de sørge å kontakte alle støttekontaktene og sette opp oppslag for å eventuelt rekruttere nye støttekontakter gjennom deltakelse på kurset.

Mens prosjektleder skulle kontakte frivillig sektor for å påvirke til lokal deltakelse på kurset, ble kommunen oppfordret til å på ny kontakte de andre enhetene som yter denne tjenesten, samt å invitere enheten for kultur med til deltakelse på kurset.

Det ble ellers undertegnet en avtale (se mal 1 som vedlegg 11).

6.2.4 Kurset

Fem barn deltok på oppholdet. På kurset deltok fire av til sammen 70 mulige støttekontakter. Kommunen mener det er sannsynlig at flere støttekontakter hadde kunnet delta om kurset hadde vært annonsert og informert om bredere. At man ikke klarte å samle flere barn/unge til opphold, kan i stor grad skyldes at den enhetslederen som ble kontaktperson videre, vanligvis ikke arbeider med denne målgruppen, og kjenner derfor ikke målgruppen så godt. Kun to av om lag 40 støttekontakter for barn og unge, deltok på kursdelen – en for Barnevern og en for Sosial- og familie. De andre to var støttekontakt til voksne tilknyttet Pleie- og omsorg. I tillegg til virksomhetsleder for Sosial og familie, deltok en psykiatrisk sykepleier fra Pleie- og omsorg fra kommunen. Det kom ingen fra frivillig sektor til møtet, men en av støttekontaktene kan oppfattes som en representant for frivillig sektor, i og med at hun også var leder for en lokal forening i kommunen. Det er ikke uvanlig at støttekontakter innenfor Sosialtjenesteloven blir dårligere betalt enn støttekontakter innenfor Barnevernsloven. Dette gjelder også denne kommunen. I forbindelse med kurset ble det en debatt om dette. De støttekontaktene som lå under Sosial og familie var ikke klar over dette og syntes det virket urimelig. Dette skapte en noe anspent stemning i gruppediskusjonen. Diskusjonen tok ellers utgangspunkt i en rekke spørsmål blant annet knyttet til forventninger til hverandre og mulige videre tiltak i kommunen.

6.2.5 Oppfølging og status ca seks måneder etter kursgjennomføring

Også ”Fiasko kommune” fikk tilbud om oppfølging i etterkant av kursgjennomføringen. Da man ikke hørte noe fra kommunen etter 4 mnd, tok prosjektleder kontakt for å høre hvordan det gikk. Det skulle imidlertid vise seg å bli vanskelig å få svar. Det viste seg nemlig at kontaktpersonen, enhetsleder for Sosial- og familie, kort tid etter kurset hadde blitt sykemeldt og ingen andre i kommunen hadde tatt tak i planene man hadde kommet frem til som forslag i gruppediskusjonen på kurset. Hun var nå endelig tilbake i jobb, men kunne fortvilt fortelle at kommunen igjen var under stor omorganisering og at hun derfor ikke hadde kapasitet til å gjøre noe med planene på en stund.

I mellomtiden mottok prosjektleder svar på spørreskjema fra 4 av deltakerne fra kurset – 1 kommunalt ansatt og 3 støttekontakter. Til tross for en gjentatt purring, kom det ikke inn flere svar. I motsetning til den kommunalt ansatte, hadde 2 av støttekontaktene skrevet under samtykke om å kunne bli kontaktet for et åpent intervju. Intervjuene med støttekontaktene bekrefter at det ikke har skjedd noe i etterkant av kurset og at enhetsleder i tillegg visstnok har sluttet i stillingen. Ingen av de to informantene fra kommunen vet hvem som har tatt over hennes funksjon i kommunen.

6.3 Kritiske faktorer

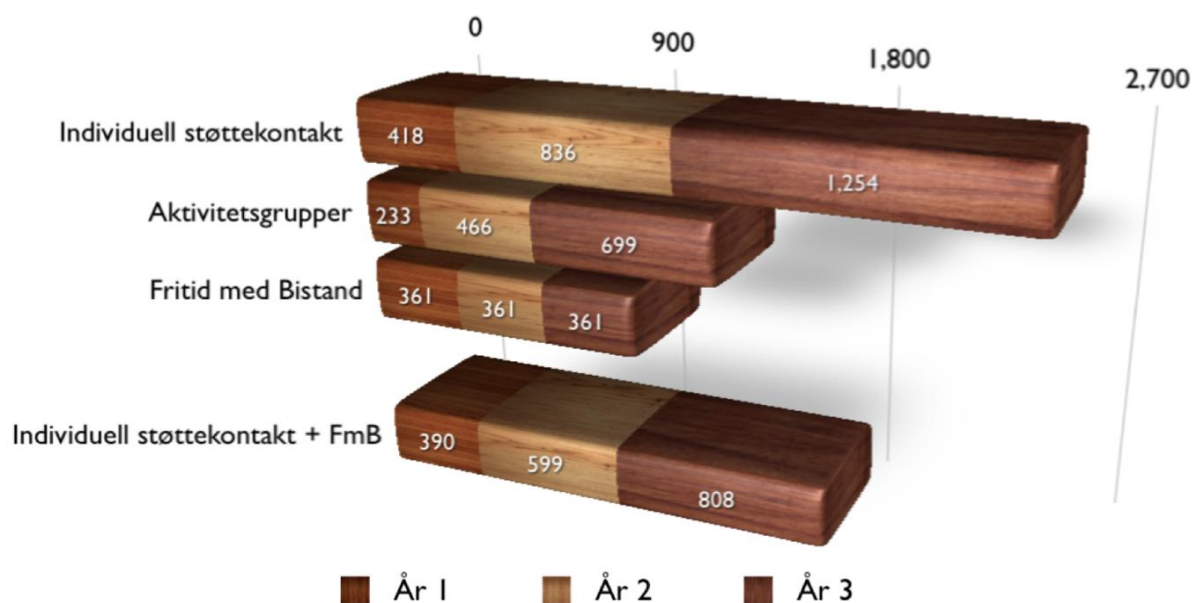
Hva skaper så forskjellen mellom ”Suksess kommune” og ”Fiasko kommune”? Selvfølgelig vil situasjonen aldri være helt sort hvit. Det som ikke fungerer i en kommune kan godt fungere i en annen. Det er mange forhold som kan spille inn. Derfor skal jeg være forsiktig med å gi uttrykk for at det ene eller det andre er det eneste riktige å anbefale.

Erfaringene fra de 19 kommunene antyder likevel noen faktorer som kan være av spesiell betydning for å lykkes. Som prosjektleder kjenner jeg dette igjen også fra lignende prosjekter. Kort kan det oppsummeres i 5 punkter – kanskje også i prioritert rekkefølge:

- 1) Ildsjel: For i det hele tatt å komme i gang og prioritere støttekontakttjenesten, krever det at det at noen viser initiativ. Gjerne to av samme kaliber som kan dra lasset sammen. Det gjør ting meget lettere.
- 2) Overordnet kommunal forankring: Skal det man tenker få langvarig virkning/følge eller oppfølging krevers forankring. Erfaringsmessig kan det være lurt å knytte arbeidet opp mot kommunens eventuelle satsning på folkehelse eller interkommunalt samarbeid. Rådmannen er en viktig nøkkelperson her. Ellers er det uansett viktig å ha med seg alle enhetsledere som har støttekontakttjeneste innenfor sitt ansvarsområde.
- 3) Engasjement: Skal man lykkes krever det engasjement. Det nytter ikke å bare ”ta imot ballen og sende den videre”, i håp om at andre gjør noe med det. Engasjementet må spres til alle ledd både innenfor og utenfor organisasjonen, både innenfor og på tvers av offentlig og frivillig sektor.
- 4) Koordinatorstilling: Erfaringene viser at det fungerer bedre jo færre enheter som yter støttekontakttjeneste. Ansvaret blir tydeligere og samarbeidet går lettere. Noen kommuner har også ansatt en egen støttekontaktkoordinator. Dessverre har den i de fleste kommuner blitt tillagt en rekke andre oppgaver også, selv om den alene har ansvar for støttekontaktene.

5) Økonomi: Det burde være lik avlønning av støttekontaktene innenfor en og samme kommune. Det kan også lønne seg å samarbeide om dette også med nabokommuner. Når det er sagt koster det som regel å prioritere. Man kan derfor ikke forvente store endringer av en tjeneste uten at det også vil få økonomiske konsekvenser. Det som imidlertid viser seg, er at en annen organisering av støttekontakttjenesten på sikt kan gi en positiv økonomisk gevinst. Fritid med Bistand (FmB) skisserer dette slik over en 3-års periode; individuell støttekontakt er dyrere i det lange løp enn kombinasjoner av løsningene (figur 9).

Økonomisk perspektiv – Støttekontakt/Aktivitetsgruppe/FmB

Figur 9 Økonomisk perspektiv på ulik organisering av støttekontakttilbudet (hentet fra FmB)

7. Oppsummering

I dette kapittelet ønsker jeg å gjøre en kort oppsummering av prosjektet.

7.1 Organisering og oppslutning i prosjektet

Til tross for en tregere start enn forventet for rekrutteringen av kommuner til prosjektet, tok interessen fra kommunene seg opp i andre fase. Det betydde likevel at noen kommuner ble involvert seint i prosjektperioden. På bakgrunn av dette, søkte prosjektleder midler til forlenget prosjektperiode og fikk innvilget ekstra midler fra Stiftelsen Sophies Minde og FoU-enheten på VHSS. Dette for å kunne fullføre arbeidet med alle kommunene som hadde deltatt. I praksis betydde dette at prosjektet ble avsluttet med en endelig rapport ved utgangen av juni 2010.

Prosjektet skulle i utgangspunktet forankres i virksomheten ved VHSS, og kursene skulle dermed tilknyttes institusjonen som en del av oppholdet for barn og unge fra samme kommune. Arbeidet innebar informasjon til og motivering av lokalt ”aktivitetsapparat” generelt, men også tilknyttet det enkelte barn/ungdom. Dette for å motivere kommunene til å bedre fritidstilbudet for barn og ungdom med funksjonsnedsettelse. Det viste seg imidlertid å bli vanskeligere enn forventet, både med hensyn til å få med beslutningstakerne, men også å rekruttere både barn/unge og deltakere til kurs. Begrunnelsene fra kommunene har vært at beslutningstakerne ikke har hatt tid til å prioritere dette. En ansatt uttrykker at *”man har ansvar for så mange andre arbeidsoppgaver også...”* Når det gjelder rekruttering av barn/unge, er det fremdeles uklart hvorfor det har vært så vanskelig å fylle en gruppe på åtte personer, men erfaringene tilsier at også dette har med prioritering å gjøre hos kommunen til å kontakte, oppfordre og motivere alle som kan være aktuelle for et slikt opphold. Når det gjelder rekrutteringen av kursdeltakere har imidlertid begrunnelsen vært ganske klar, nemlig at kommunen

synes det blir for dyrt å dekke opp for eventuell tapt arbeidsfortjeneste for de det gjelder. Med bakgrunn i dette, endret prosjektet retning omtrent samtidig som ny prosjektleder kom inn i prosjektet. Kommunene fikk da tilbud om ambulerende kurs. Likevel utelukket man ikke muligheten for å kjøre kurs på samme måte som i første fase om noen av kommunene skulle ønske det. Responsen videre var upåklagelig, men det kan også dels skyldes endret markedsføring. Fra tidligere å ha satt fokus på målsetningen i prosjektet, fikk vi hjelp av et markedsføringsbyrå som satte ”*kostnadsfri kompetanseheving*” i fokus på en noe ”friskere” brosjyre (vedlegg 2) som på nytt ble sendt ut til alle kommuner i Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark. En frist for å melde interesse ble også satt.

Det er svært viktig med god samhandling mellom prosjekt og drift ved institusjonen. Behovet for slik samhandling var størst i prosjektets første fase. Det er ellers avgjørende at ledelsen legger til rette for gode rammevilkår under gjennomføringen.

7.2 Erfaringer fra kursene

På spørsmål om hva den viktigste lærdommen fra STØFRI-kurset var, gikk ulike varianter av følgende punkter igjen;

- hva det vil si å være støttekontakt
- se muligheter fremfor begrensinger
- alle kan noe
- hvilken betydning fysisk aktivitet har på alles helse – også funksjonshemmedes helse
- at det ikke nytter å vente på at andre skal ta initiativ til samarbeid

Selv om de færreste hadde gjort endringer i sitt arbeid som støttekontakt, kunne flere skissere opp ulike planer de hadde for det videre arbeidet enten de var ansatt eller støttekontakter. Mange gav uttrykk for at en enda tettere oppfølging av kommunen, gjerne fra VHSS, vil være nødvendig for å klare å utvikle tjenesten

til en tilfredsstillende tjeneste. Dessverre kan det synes som om noen kommuner i etterkant har lent seg litt tilbake. Nordlandsforsknings evaluering av prosjektet vil nok kunne si noe mer om dette.

7.3 Organisatoriske forhold i kommunene

Helsedirektoratet er klar på at støttekontaktilbudet må tilpasses den enkelte tjenestemottaker, og skisserer de tre hovedløsningene⁴;

- 1) *Individuell støttekontakt*
- 2) *Deltakelse i en aktivitetsgruppe*
- 3) *Et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon*

Dessverre later det til at kommunene stopper på første skisserte alternativ og bruker liten eller ingen energi på mulige andre løsninger. Egentlig burde man vel snu opp ned på hele lista, og tenke at første prioritet er å se på muligheten for et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon, dernest deltakelse i gruppe, for til sist å vurdere individuell støttekontakt. Den enkelte tjenestemottaker burde få muligheten til å uttrykke hvilken organiseringsform han/hun selv kunne tenke seg ut fra de drømmer, ønsker og/eller mål vedkommende har. I stedet later det dessverre til å være avgjort på forhånd fra kommunens side hvordan dette skal være.

I tillegg er tjenesten ofte fordelt på mange ulike enheter i kommunen og det er liten sannsynlighet for at de ulike enheter samarbeider om hvordan man kan organisere tilbudet eller hvordan man skal drive opplæring eller veiledning av støttekontaktene man setter inn. Rekrutteringen er ellers også så som så.

⁴ Sosial- og helsedirektoratet, 05/2007; Sammen med andre – nye veier i støttekontakttjenesten, s.3

Det er avgjørende at den enkelte deltakende kommune er villig til å gjøre endringer i etterkant av kurset. En offensiv satsing på støttekontakter og fritidsassistenter vil være et viktig og nødvendig bidrag. Det handler om faglig oppjustering og rutiner for oppfølging, motivasjon og høyere prioritet. I den sammenheng må det gis rammevilkår som gjør det mulig å ivareta og støtte opp om den enkelte bruker. Dette mangler i dag.

Skal vi kunne oppnå vår målsetting om større aktivitet for barn og ungdom med funksjonsnedsettelse, er det fortsatt viktig å satse på kunnskap og motivasjon for de som skal arbeide med barn og ungdom, men spesielt viktig blir forankring og samhandling lokalt.

Bilde 9: Noen kommuner lykkes bedre enn andre (Finnmark Dagblad)

7.4 Kommunikasjon

Prosjekt som dette, krever godt samarbeid på mange ulike nivåer både innenfor det offentlige og det frivillige apparatet. For å kunne påvirke hovedmålsetningen om at det enkelte barn/ungdom skal ha større aktivitet på fritiden, er det avgjørende å ha en tett dialog med barnet/ungdommen og dens foresatte, men også med samarbeidspartnere som;

- kommunens ansatte gjennom skole, kultur, fysioterapeut/ergoterapeut/helsesøster, etc.
- kommunens støttekontaktansvarlige
- brukerorganisasjoner
- lokale lag og foreninger
- sentrale lag og foreninger
- kommunens ledelse

Prosjekt eller ikke – skal man kunne drive en god støttekontakttjeneste krever det dialog og samhandling. Sammen klarer man det meste, blir det sagt. Det viser seg at man snakker lite om de forventningene de ulike involverte har til hverandre i denne sammenheng. Følelsen av å være ubetydelig og lite verdsatt kommer frem i både spørreundersøkelsen og under intervjuene med støttekontaktene. Dette kan først og fremst være et resultat av den manglende kommunikasjonen mellom veileder på kommunen og den enkelte støttekontakt. Støttekontaktene savner rett og slett å bli kontaktet. Misnøyen med en manglende kontakt med kommunen viser seg imidlertid å kunne veies opp med en kontakt støttekontaktene imellom. Det har i alle fall vært en suksess i de kommuner hvor man har klart dette. Man trenger å avklare roller og forventninger for å kunne få til en god samhandling og engasjement.

7.5 Innholdet i tjenesten

”Støttekontakttjenesten skal gi rom for å realisere idealene om en aktiv og meningsfylt tilværelse sammen med andre” heter det i Helsedirektoratets hefte ”Sammen med andre – nye veier i støttekontakttjenesten. Her står det også at tjenesten er avgjørende for at mange skal kunne delta i selvvalgte kultur- og fritidsaktiviteter. For å kunne realisere tjenestens hensikt på en tilfredsstillende måte er man nødt til å starte med en kartlegging av den aktuelle tjenestemottakers drømmer, ønsker og behov. Bakgrunnen for at personen får vedtak om støttekontakt er nå en ting, men dette bør omformuleres og konkretiseres bedre i mål. Slik det er i dag, er det sjelden gjort noen målformuleringer og vedtakene er meget runde, slik som *vedkommende har behov for sosialisering og aktivisering*. Dette i kombinasjon med at det, for mange tjenestemottakere, er vanskelig å ønske seg fritidsaktiviteter som man ikke vet om eksisterer en gang. Erfaringsgrunlaget knyttet til aktivitet er begrenset og dessverre også ofte negativt. Disse tjenestemottakerne er derfor helt prisgitt hva deres nærmeste eller støttekontakten kan tilby.

Alle kan i utgangspunktet bli støttekontakt, uansett bakgrunn eller erfaring. De personlige egenskapene er nok mest avgjørende; at man har evne til å vise trygghet, er motivert, klarer å sette grenser, viser tålmodighet, er tilpassningsdyktig, klarer å kommunisere, viser medmenneskelighet og respekt. Hadde man imidlertid klart å være mer konkret i målformuleringen for den enkelte tjenestemottaker, hadde det kanskje kunne gjort matchingen mellom støttekontakt og tjenestemottaker mye bedre. Ikke minst hadde det gjort det lettere for støttekontakten å vite hvor man skulle begynne.

En systematisk opplæring er ellers noe støttekontaktene savner sterkt. I tillegg til en kort individuell introduksjon, er det ønskelig med en generell opplæring gjerne sammen med andre støttekontakter. Videre bør kommunen invitere til et

nytt møte hvor både støttekontakt og aktuell tjenestemottaker er tilstede. Her bør også videre kontakt og veiledning avtales nærmere.

Lag og foreninger er dyktige på sin aktivitet, men er usikre på hvordan de kan tilrettelegge når de ikke har en reell person de skal tilrettelegge for. Både kommunen, pårørende og støttekontaktene kjenner brukeren, men er kanskje usikre på aktiviteten den enkelte lag eller forening driver med. Mye tyder på at det i de tilfeller hvor kommunen har inngått et mer forpliktende samarbeid med lokale lag og foreninger, er lettere for støttekontakten å oppsøke aktiviteten. Dermed er sjansen større for å lykkes med et individuelt tilbud i samarbeid med den frivillige organisasjonen.

Det kan ellers nevnes at det i en del kommuner finnes *Kulturkort* eller *Ledsagerbevis* som tjenestemottaker kan få. Dette kortet gjør at støttekontakten kan delta sammen med tjenestemottaker på en rekke arrangement og lignende uten at det koster noe. Dette gjør også at de få pengene man får utdelt fra kommunen kan spares til andre formål sammen.

**Bilde 10 og 11: En sosialisering krever kontakt med flere enn bare støttekontakten
- også gjerne jevnaldrede.**

8. Noen følger av prosjektet og veien videre

På bakgrunn av arbeidet med prosjektet, og den interesse det har skapt regionalt og nasjonalt, har prosjektleder og VHSS blitt involvert i en rekke fora som er av betydning for det videre arbeidet etter prosjektets slutt. Gjennom disse vil erfaringene fra STØFRI kunne bidra til verdifull videreutvikling av feltet.

8.1 Måloppnåelse

Fordi det i ”STØFRI-kommunene” har vært en initiativtaker som har startet prosessen, har forberedelsene og gjennomføringen av kursene gått rimelig greit. Med andre ord har prosjektet klart å spre både aktivitet og kompetanse. Utfordringen, slik prosjektleder ser det, er imidlertid å klare å forankre budskapet. Dette fordi det oppleves som vanskelig å nå beslutningstakerne. Flere av beslutningstakerne har gitt uttrykk for at de *”har så mange arbeidsoppgaver som forventes av dem å fylle”*, underforstått at denne tjenesten dermed blir prioritert relativt langt ned på listen av arbeidsoppgaver man har ansvar for. Kanskje må budskapet forankres helt opp på rådmannsnivå med tanke på videre arbeid på dette feltet. På den måten vil man kanskje kunne endre noe på rammebetingelsene, slik at man klarer å ivareta denne lovpålagte tjenesten på forsvarlig måte (jfr utfordringene bekreftet i Tilsynsmeldingen 2007⁵). Det er vanskelig å måle om aktiviteten på fritiden for barn og unge med funksjonsnedsettelse har økt gjennom dette prosjektet. Ikke minst fordi prosjektet tok en så brå vending. Fra å tro at man bare kunne tilføre støttekontaktene litt

⁵ Helsetilsynet (4/2008), Avlastning og støttekontakt – tjenester med betydning for et bedre liv! Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2007 med avlastnings- og støttekontakttjenester etter sosialtjenesteloven (pdf)

mer kunnskap om aktivitet, handler det seg i stedet om å få en nedprioritert tjeneste til å fungere bedre.

8.2 Følger av prosjektet

Under skisseres kort en del områder innenfor feltet hvor VHSS har fått en rolle basert på erfaringene fra STØFRI;

- Fagnettverk ”Aktivitet og Deltakelse”. VHSS fikk oppfordringen fra Helse Nord om å opprette et slikt forum. Nettverket består av regionale representanter for Habilitering, FRIFO, KS v/to kommuner, NIF, FFO, NHF Nord-Norge og VHSS v/Tove Bergkvist og prosjektleder.
- Nordisk nettverk ”Fritid for Alle”. Ledet av Anders Midtsundstad på oppdrag fra Helsedirektoratet. Se også www.fritidforalle.no
 - Norge, Sverige og Danmark
 - Et nettverksmøte årlig (så langt har 2 samlinger vært avholdt; Kristiansand med ca 15 deltakere, Odder med ca 30 deltakere)
 - VHSS er utfordret til å være vertskap for nettverksmøtet 2010, som skal avholdes i Bodø/VHSS 7.-8.september.
- Kommunalt nettverk/forum gjennom ”Fritid for Alle” (Bodø, Tromsø, Storfjord, Sørreisa, Nordreisa, Alta, Hammerfest og Sør-Varanger). Invitasjonen til deltakelse i dette forumet har vært sendt til alle kommuner, men i skrivende stund er det bare de nevnte kommuner som er med fra Nord-Norge.
- Nasjonalt nettverk under etablering - samarbeid om et felles produkt basert på ulike erfaringer fra ulike prosjekter så langt (Fritid for alle/Fritid med Bistand v/Anders Midtsundstad (Kristiansand

kommune), Lokalmiljømodellen v/Inge Morisbakk (Beitostølen Helseportssenter), FysFunk v/Heidi Bråthen (Norges Idrettsforbund Olympiske og Parolympiske Komité), Treningskontaktkonsept v/ Atle Skrede/Harald Munkvoll (Helse Førde), STØFRI v/Line M Bergli/Trond Bliksvær (VHSS). Med utgangspunkt i Handlingsplanen for habilitering av barn og unge har man søkt Helsedirektoratet om midler til en samarbeidsprosjekt. I både Habiliteringsplanen og Samhandlingsreformen legges det mange føringer på vegne av kommuner og frivillige, men ingen møteplasser skisseres. Dette ønsker man å gjøre noe med. I et brev fra Helsedirektoratet datert 26.mars avslås beklageligvis søknad om finansiering til et slikt prosjekt. Nå leter man etter andre muligheter for å klare å realisere prosjektet.

- Treningskontaktsatsing i Nordland. Fylkesmannen i Nordland og Nordland Fylkeskommune har kontaktet VHSS gjennom prosjektleder for å be om hjelp til å lage et konsept som kan passe nordlandskommunene. Fylkeskommunen satser på flere modeller for at det skal passe for flere.
- VHSS har søkt Helsedirektoratet om prosjektmidler til prosjektet ”Kors'n få det tell?” - styrking av habiliteringstilbudet til unge voksne i kommunen og spesialisthelsetjenesten (fire av STØFRI-kommunene er her tenkt å følges tett). Søknadsbehandlingen i Helsedirektoratet er ennå ikke avsluttet.
- I styringsgruppa til STØFRI-prosjektet kom det opp et forslag om å arrangere en nordnorsk konferanse med temaet *Fritid for alle*. En lignende konferanse har vært arrangert i Bergen i regi av Høgskolen der i flere år. I prosjektperioden har mange nordnorske kommuner gitt uttrykk for at de savner en lignende konferanse her nord. Målet med

konferansen er å samle fagpersoner, frivillige og andre som ønsker å gi barn og unge med funksjonsnedsettelse økte muligheter til selvvalgte fritidsaktiviteter. Konferansen finner sted i Bodø 6.-7.september 2010.

8.3 Veien videre

Hva skal så til for å gjøre støttekontakttjenesten til en god tjeneste? Først og fremst er både ansatte og støttekontakter opptatt av at tjenesten må få økt fokus og prioritering. Videre er støttekontaktene mest opptatt av økt verdsetting og kvalitetssikring av tilbudet. De ansatte innser at det eksisterer mangler i tjenesten, men trøster seg med at det sikkert går bra siden de ikke har fått klager. Likevel viser det landsomfattende tilsynet av tjenesten noe annet.

Med de erfaringene man blant annet har gjort seg gjennom STØFRI-prosjektet, kan det synes som om kommunene trenger ytterligere hjelp for å kunne ivareta fritiden til barn og unge med spesielle behov på en forsvarlig måte⁶. Det kan synes som om det da vil være behov for noe mer enn det som omfatter informasjon og kompetanseheving tilknyttet de som har mest med tjenesten å gjøre.

STØFRI-prosjektet svarer til en del av de utfordringer som senere er påpekt i en rekke offentlige dokumenter; nemlig passivitet og isolasjon blant barn og unge med funksjonsnedsettelse. Dette i kombinasjon med en nedprioritert støttekontakttjeneste. Noe kan nok begrunnes med økonomi, men først og fremst handler det om manglende vilje til å prioritere feltet. Handlingsplan for habilitering av barn og unge skal bidra til å styrke helse- og omsorgstjenestens innsats for at barn, unge og ungdom i overgangen barn/ voksen med funksjonsnedsettelser. Målgruppen skal oppnå best mulig funksjons- og

⁶ Jfr. Lov om sosiale tjenester og Lov om barnevernstjenester

mestringsevne, selvstendighet og deltakelse i samfunnet. Støttekontakttjenesten er i så måte en viktig tjeneste for personer som trenger hjelp og bistand i fritiden. Men føles tjenesten riktig for alle? I en rapport fra NOVA viser det seg at flere i målgruppen unge funksjonshemmede føler at tjenesten ikke er en tjeneste for dem⁷. I mai 2007 gav Sosial- og helsedirektoratet ut en ny brosjyre⁸. Brosjyren viser til at tjenesten kan organiseres innenfor tre hovedløsninger; individuell støttekontakt, deltakelse i en aktivitetsgruppe eller som et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon. Dessverre kan det se ut som om kommunene blir ”hengende fast” ved det første alternativet av en eller annen grunn. Dette kan nok også være grunnen til at enkelte ikke føler at dette er en tjeneste for dem.

Helsedirektoratet foreslår gjennom Habileringsplanen en rekke tiltak som kan utvikle og styrke habiliteringstilbudet for barn, unge og deres familier. Planen inneholder 24 tiltak som Helsedirektoratet vil følge opp i årene fremover. Disse tiltakene er rettet inn mot områder som er forventet å ha høy nytte for brukere gjennom fornyelse og videreutvikling av tjenestetilbudet.

En videreutvikling av den kommunale lovpålagte støttekontakttjenesten (jfr. de tre hovedmåter å organisere tjenesten på) er et av de 24 tiltakene. Det bekreftes i planen at *kommunene må sikre at tjenesten samordnes slik at informasjon, tildeling og iverksetting av støttekontakttjenester, samt oppfølging av oppdragstakerne og frivillige organisasjoner blir ivaretatt på en god måte*⁹. Dette er videre i tråd med de signaler også beskrevet i den nye Samhandlingsreformen 2008-2009¹⁰.

⁷ NOVA Rapport nr.9/09. Unge funksjonshemmede. Selvbilde, sosial tilhørighet og deltakelse i fritidsaktiviteter

⁸ Sammen med andre – Nye veier i støttekontakttjenesten

⁹ Habileringsplan for habilitering av barn og unge, 2009, s.154

¹⁰ St.meld.nr.47 – Rett behandling – på rett sted – til rett tid

Litteratur

Bliksvær, Trond og Gjertsen, Hege (NF-rapport nr.7/2007), Kompetanseløft for støttekontaktordningen. Evaluering av videreutdanning i organisering og veiledning av støttekontakter, avlastere og frivillige.

Creswell, John W. og Plano Clark, Vicki L. (2007), Designing and conducting mixed methods research, Thousand Oaks, Calif., Sage

Gulbrandsen, Stein (1991), Kursleiarhefte. Bli støttekontakt.

Helsedirektoratet (9/2009), Habiliteringsplan for habilitering av barn og unge

Sosial og Helsedirektoratet (2008)

http://www.helsedirektoratet.no/habilitering_rehabilitering/fagnytt/9__r_gamle_mikael_og_st_atsssekret_ren__pnet_rehabuka_256424

Hompland, Andreas (red.) (2007), Idrettens dilemmaer. Rapport fra forskningsprogrammet "Idrett, samfunn og frivillig organisering", Akilles

Lov om sosiale tjenester (1991 HOD), tilgjengelig fra www.lovdata.no

Lov om barnevernstjenester (1992 BLD), tilgjengelig fra www.lovdata.no

Kiresuk, T; Smidt, A. & Cardillo, J. (Eds.) (1994), Goal Attainment Scaling: Applications, Theory, and Measurement Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Midtsundstad, Anders (2006), Rustet for fritid. Drømmens mulighet, mulighetens drøm. Sluttrapport, Kristiansand kommune.

Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (2008), Prosjekt FysFunk – modeller for lokalt kompetansenettverk.

NOU 2001:22 – "Fra bruker til borger. En strategi for nedbygging av funksjonshemmende barrierer".

NOVA Rapport nr.9/09. Unge funksjonshemmede. Selvbilde, sosial tilhørighet og deltakelse i fritidsaktiviteter.

Rosenlund, Liv og Wrånes, Hellen Caroline (1983), Støttekontaktarbeid med barn og unge, Universitetsforlaget, 3.opplag

Soldal, Kristin Andresen (2003), Støttekontakter – soveputer eller ressurser i velferdssamfunnet?, Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS

Soldal, Kristin Andresen (1991), Støttekontakter som ressurs. Organisering og veiledning.

Soldal, Kristin A. og Soldal, Oddvar (2002), Bli støttekontakt.

Sosial- og helsedirektoratet (05/2007); Sammen med andre – nye veier i støttekontakttjenesten

St. meld. nr. 40 (2002-03) – ”Nedbygging av funksjonshemmende barrierer”. Strategier, mål og tiltak i politikken for personer med nedsatt funksjonsevne.

St.meld.nr.47 – Rett behandling – på rett sted – til rett tid

Helsetilsynet (4/2008), Avlastning og støttekontakt – tjenester med betydning for et bedre liv! Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2007 med avlastnings- og støttekontakttjenester etter sosialtjenesteloven (pdf)

Vedlegg

- 1 STØFRI-brosjyre fase 1
- 2 STØFRI-brosjyre fase 2
- 3 GAS-skjema
- 4 Spørreskjema
- 5 Intervjuguide
- 6 Eksempler på kursprogram
- 7 Gruppeoppgaver
- 8 Evalueringsskjema - ambulante kurs
- 9 Sammendrag kommentarer fra kursevaluering
- 10 Avtalekontrakt med kommunene - Fase 1 (opphold og kurs på VHSS)
- 11 Avtalekontrakt med kommunene - Fase 2 (ambulante kurs)
- 12 Kursbevis ambulante kurs

- like muligheter, felles opplevelser -

Hovedfinansierer av prosjektet er;

- Innovasjonsprogram Salten
- Stiftelsen Sophies Minde
- Nordland fylkeskommune

For mer informasjon
ta kontakt med;

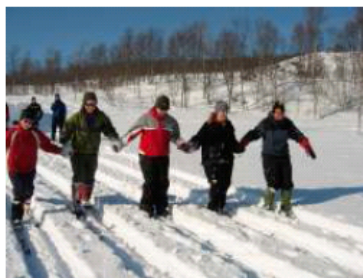
Vibece Hobbestad
Prosjektleder
vibece.hobbestad@vhss.no
93 43 73 63

- STØFRI -
større aktivitet på fritida for barn og unge med
funksjonsnedsettelse

- like muligheter, felles opplevelser -

Kurs for støttekontakter

STØFRI-prosjektet er et tilbud til kommuner i Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, og retter seg mot støttekontakttjenesten i kommunene, og potensialet som finnes i denne mye brukte og lite prioriterte tjenesten.

Prosjektet dekker reise, opphold og kurs for 8 støttekontakter fra hver kommune. Kurset varer i 4 dager på Valnesfjord Helse- og sportscenter.

Støttekontaktene kommer hjem med ny motivasjon, økt kunnskap om fysisk aktivitet og et nytt perspektiv på verdien av jobben de gjør.

- STØFRI -
større aktivitet på fritida for barn og unge med
funksjonsnedsettelse

Har **du** et sosialt nettverk?
Velger **du** dine egne venner?
Velger **du** dine egne fritidsaktiviteter?
Har **du** ei meningsfull fritid?

Skal dette være annerledes for barn og unge med funksjonsnedsettelse?

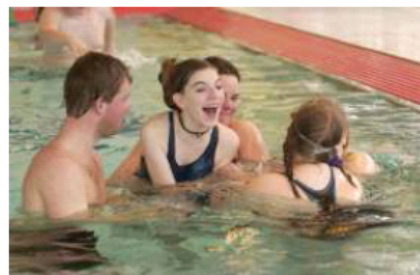
- STØFRI -
større aktivitet på fritida for barn og unge med
funksjonsnedsettelse

- like muligheter, felles opplevelser -

STØFRI-prosjektet

Hovedmålet med STØFRI-prosjektet er større aktivitet på fritida for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Deltagelsen gir kommunene et løft og en hjelp til å gi alle sine innbyggere meningsfulle fritidsaktiviteter.

Få venner og små muligheter til sosial deltagelse i fritidsaktiviteter, er en kjent situasjon og en vanlig bekymring for foreldrene til barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Likeverdige tilbud er kommunens ansvar, også når det gjelder fritidsaktiviteter.

- STØFRI -
større aktivitet på fritida for barn og unge med
funksjonsnedsettelse

LOKALE KURS FOR STØTTEKONTAKTER OG ANDRE:

GJENNOMFØRING

NÅR	HANDLING
CA. TRE UKER FØR KURSSTART	Prosjektleder besøker kommunen: <ul style="list-style-type: none">• Møte med kommunen• Informasjon til aktuelle foreldre og brukere• Møte med lokale lag og foreninger
FRAM TIL KURSSTART	Planlegging av kurs gjennom samarbeide med kommunen og frivillig sektor. <ul style="list-style-type: none">• Kommunen har ansvar for rekruttering av kursdeltagere• NIFs utviklingskonsulent og FNF koordinerer informasjon til aktuelle deltagere
KURSSTART OG GJENNOMFØRING AV KONTRAKTSFESTET KURS	Kurset gjennomføres f.o.m torsdag t.o.m. lørdag med to kurskvelder og en kursdag. Kurset inneholder teori og praktisk aktivitet, med og uten barn i samhandling med lokale lag og foreninger samt gruppearbeider.
TO MND. ETTER KURSET	Oppfølgingsmøte med kommunen, kursdeltakere og frivillig sektor.
SEKS MND ETTER OPPFØLGINGSMØTET	Evaluering gjennom spørreskjema og intervju.

FOR MER INFORMASJON
OG PÅMELDING:
www.vhss.no

PROSJEKTLEDER:
Line M. Johansen
line.johansen@vhss.no
Tlf: +47 75 60 21 00 (sentralbord)
Mob: +47 93 42 35 14

SØKNADSFRIST:
8. APRIL 2009

SISTE
SJANSE!
NÅ GÅR TOGET...

KOSTNADSFRI KOMPETANSEHEVING FOR STØTTEKONTAKTER OG FRITIDSASSISTENTER I DIN KOMMUNE

VALNESFJORD
www.vhss.no

STØFRI
PROSJEKTET

STØFRI er et KOSTNADSFRI kurs som bidrar til økt MOTIVASJON, KAPASITET og KVALITET i kommunens støttekontakttjeneste

STØFRI er et unikt kursstilbud med mål om å skape større aktivitet på fritiden for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Kurset iverksettes lokalt og fokuserer på støttekontakttjenesten i kommunen. Gjennomført kurs gir økt kapasitet og kvalitet i tjenesten og bidrar til å oppfylle

kommunens krav innenfor lovverket. Kurset gir økt motivasjon og engasjement hos kommunens støttekontakter og er et viktig og positivt virkemiddel i kommunens arbeide med rekruttering av nye støttekontakter.

I følge Helsetilsynets landsomfattende tilsyn i 2007, vet vi at 61 av 66 undersøkte kommuner har vanskeligheter med å levere forsvarlig tildeling av avlastnings- og støttekontakttjenester.

STØFRI er derfor en unik mulighet og hjelp for kommunen til å oppfylle kravene innenfor lovverket.

STØFRI ER KOSTNADSFRI OG GIR KOMMUNEN:

- Økt kompetanse
- Økt kapasitet
- Bedre kvalitet
- Bedre utnyttelse av kommunens personell- og økonomiske ressurser
- Økt motivasjon hos støttekontakttjenesten og eksisterende støttekontakter
- Et viktig virkemiddel i rekruttering av nye støttekontakter

STØFRI ER KOSTNADSFRI OG GIR STØTTEKONTAKTER:

- Nødvendig opplæring
- Økt kompetanse
- Større nettverk og mulighet for bedre samarbeid med andre
- Økt mangfold og tilgang til kreative aktiviteter

STØFRI ER KOSTNADSFRI OG GIR BRUKEREN:

- En mer meningsfull fritid
- Mulighet for aktivitet sammen med andre
- Fysisk aktivitet
- En bedre kommunal tjeneste
- Bedre livskvalitet

MELD
PÅ DIN
KOMMUNE NÅ!!!!
FOR NÅ GÅR
TOGET!

SØKNADSFRIST: 8. APRIL 2009

Goal Attainment Scaling – mål for oppfølging av kommuneopphold/STØFRI-prosjektet på Valnesfjord Helseportssenter

Navn:	Målområde:
Utfyllt av:	
Dato:	Dato for oppfølging/forventet måloppnåelse:

#

Forventet måloppnåelse	Mål	Kommentarer (tiltak, personer, transport, tilrettelegging, organisering)	Evaluering (funksjon ved oppfølgings tidspunkt)
Mye bedre enn forventet			
Betere enn forventet			
Måloppnåelse (forventet funksjon)			
Gjør framskritt			
Dagens funksjon, persons utgangspunkt			

Spørreskjema – ansatte i kommunen

Nr _____

Det er nå gått et halvt år siden støttekontakter og fritidsassistenter fra din kommune deltok på STØFRI-kurs i regi av Valnesfjord Helseportssenter. Med dette spørreskjemaet ønsker vi å kartlegge i hvilken grad kommunens deltagelse i STØFRI-prosjektet har fått ringvirkninger for støttekontakttilbudet i deres kommune. Vi håper derfor at du tar deg tid til å fylle ut skjemaet nedenfor, og returnere det i vedlagte konvolutt innen 10 dager (**frist: 10.mars 2010**).

Det er viktig at du fyller ut skjemaet så presist som mulig.

I tillegg ønsker vi å snakke nærmere med et utvalg av dere for å diskutere noen av temaene mer inngående. Dersom du kunne tenke deg å være en del av utvalget som kan bli trekt ut til et oppfølgingsintervju, signerer du i feltet på slutten av skjemaet.

Det følgende skjemaet vil da bli benyttet som utgangspunkt for intervjuet. Nr på skjemaet vil bli brukt for å kunne ta kontakt med deg i forbindelse med oppfølgingsintervjuet. Dette vil kun bli brukt dersom du signerer på at du vil være en del av utvalget.

Undersøkelsen er meldt til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS, Personvernombudet for forskning.

Navn på kommune:

Type jobb i kommunen

- administrativ stilling
- administrativ- og faglig stilling
- fagstilling (eks lærer, fysioterapeut, helsesøster, ergoterapeut)
- annet _____

Kjønn

- Mann
- Kvinne

1

Har det skjedd endringer i støttekontaktilbudet i kommunen etter deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Ja Nei

Hvis Ja, hva har endret seg?

2

Har dialogen mellom offentlige- (skole, helse, sosial) og frivillige tjenester (kultur og idrett) for barn- og ungdom med funksjonsnedsettelse i kommunen bedret seg etter deltagelse i STØFRI-prosjektet?

- Ja, mye bedre
- Ja, noe bedre
- Ingen endring
- Nei, blitt dårligere

Hvis Ja, hva har skjedd?

3

Har din kunnskap om støttekontaktjenesten økt gjennom kommunens deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Ja Nei

Hvis Ja, hva har du lært?

4

Har rekrutteringen til støttekontakttjenesten i kommunen økt etter deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Ja Nei Vet ikke

5

Har alternativ organisering av støttekontakttjenesten blitt innført i kommunen etter deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Ja Nei Vet ikke

Hvis Ja, hvilke alternativer har blitt innført?

Hvordan fungerer disse?

6

Hadde kommunen egen koordinator for støttekontaktordningen før deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Ja Nei

7

Har kommunen egen koordinator for støttekontaktordningen i dag?

Ja Nei

Hvis Nei, er dette vurdert?

Ja Nei Vet ikke

8

Hva mener du er den største gevinsten kommunen har hatt med å delta i STØFRI-prosjektet?

9

Hva har vært kommunens største utfordring med å delta i STØFRI-prosjektet?

10

Dersom oppfølging av prosjektet blir mulig, hvordan ønsker du at den skal være?

11

Har kommunens deltagelse i STØFRI-prosjektet hatt direkte konsekvenser for dine arbeidsoppgaver?

Ja Nei

Hvis ja, hvilke konsekvenser?

12

Kjenner du til Sosial- og Helsedirektoratets satsning på støttekontaktordningen?

Ja Nei

Hvis ja, hva vet du?

13

Hvor godt opplevde du at støttekontakttjenesten i din kommune fungerte før deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Svært godt

Godt

Middels

Dårlig

Svært dårlig

14

Hvor godt opplever du at støttekontakttjenesten i din kommune fungerer 6 mnd etter deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Svært godt

Godt

Middels

Dårlig

Svært dårlig

Jeg samtykker med dette at jeg ønsker å være en del av utvalget som kan bli trekt ut til et oppfølgingsintervju.

Intervjuet vil bli tatt opp på lydbånd og transkribert. Lydbåndet vil bli anonymisert, og arkivert på Valnesfjord Helseportssenter fram til prosjektet avsluttes. Innsamlede opplysninger oppbevares frem til utgangen av 2014 i påvente av en evt. oppfølgingsundersøkelse.

Dato/sted _____

Navn (blokkbokstaver) _____

Signatur _____

Kontaktinfo (epost/telefon) _____

Spørreskjema støttekontakter og fritidsassistenter Nr _____

Det er nå gått et halvt år siden du var på STØFRI-kurs i regi av Valnesfjord Helseportssenter. Som vi informerte om under kurset, vil vi undersøke i hvilken grad din og kommunens deltagelse i STØFRI-prosjektet har fått ringvirkninger for støttekontaktilbudet i deres kommune. Vi håper derfor at du tar deg tid til å fylle ut skjemaet nedenfor, og returnere det i vedlagte konvolutt **innen 10 dager (siste frist: 10.mars 2010)**. Det er viktig at du fyller ut skjema så presist som mulig.

I tillegg ønsker vi å snakke nærmere med et utvalg av dere for å diskutere noen av temaene mer inngående. Dersom du kunne tenke deg å være en del av det utvalget som trekkes ut til et oppfølgingsintervju, signerer du i feltet på slutten av skjemaet.

Det følgende skjemaet vil da bli benyttet som utgangspunkt for intervjuet. Nr på skjemaet vil bli brukt for å kunne ta kontakt med deg i forbindelse med oppfølgingsintervjuet. Dette vil kun bli brukt dersom du signerer på at du vil være en del av utvalget.

Undersøkelsen er meldt til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS, Personvernombudet for forskning.

Navn på kommune:

Alder

- under 18 år
- 18-25 år
- 26-39 år
- 40-59 år
- 60 år og eldre

Kjønn

- Mann
- Kvinne

Fullført utdanning

- Grunnskole
- Videregående
- 1 årig høyskole
- 3 årig høyskole/universitet
- Mer enn 3 årig høyskole/universitet

Hvor lenge har du jobbet som støttekontakt/fritidsassistent?

1

Har du gjort endringer i måten du legger til rette for fysisk aktivitet for din bruker nå sammenlignet med før deltagelse i STØFRI-prosjektet?

- Ja Nei

Hvis ja, hva gjør du nå som du ikke gjorde tidligere?

2

Har din kunnskap om tilpasset fysisk aktivitet økt gjennom STØFRI-prosjektet?

- Ja Nei

Hvis ja, hva har du lært?

3

Samarbeider du mer med andre støttekontakter/fritidsassistenter i kommunen etter deltagelse i STØFRI-prosjektet?

Ja Nei

Hvis Ja, på hvilken måte samarbeider dere?

4

Har veiledningen og oppfølgingen fra kommunen overfor deg som støttekontakt/fritidsassistent blitt bedre etter deltagelsen i STØFRI-prosjektet?

- Ja, mye bedre
- Ja, noe bedre
- Omtrent som før
- Nei, dårligere

Hva har endret seg?

5

Tar du oftere kontakt med din kontaktperson etter deltagelse i STØFRI-kurset?

Ja Nei Vet ikke hvem som er kontaktperson

6

Hva er det viktigste du lærte på STØFRI-kurset?

7

Hva er den viktigste endringen du har gjort i ditt arbeid som støttekontakt/fritidsassistent etter STØFRI-kurset (noter også endringer du kommer til å gjøre men som du ikke har rukket ennå)?

Viktigste endring;

Endringer jeg planlegger å gjøre;

8

Dersom oppfølging fra Valnesfjord Helseportssenter blir mulig, hvordan ønsker du at den skal være?

9

Hva er din viktigste motivasjon i jobben som støttekontakt/fritidsassistent?

- Lønn
- Det er inspirerende, jeg synes det er gøy
- Gjøre en god gjerning
- Annet _____

10

Hvor godt opplevde du at støttekontakttjenesten i din kommune fungerte før deltagelse i STØFRI-prosjektet?

- Svært godt
- Godt
- Middels
- Dårlig
- Svært dårlig

11

Hvor godt opplever du at støttekontakttjenesten i din kommune fungerer 6 mnd etter deltagelse i STØFRI-prosjektet?

- Svært godt
- Godt
- Middels
- Dårlig
- Svært dårlig

Jeg samtykker med dette at jeg ønsker å være en del av utvalget som kan bli trekt ut til et oppfølgingsintervju.

Intervjuet vil bli tatt opp på lydbånd og transkribert. Lydbåndet vil bli anonymisert, og arkivert på Valnesfjord Helseportssenter fram til prosjektet avsluttes. Innsamlede opplysninger oppbevares frem til utgangen av 2014 i påvente av en evt. oppfølgingsundersøkelse.

Dato/sted _____

Navn (blokkbokstaver) _____

Signatur _____

Kontaktinfo (epost/telefon) _____

INTERVJUGUIDE - ANSATTE I KOMMUNEN

- Hva var grunnen til at kommunen meldte sin interesse for deltakelse i STØFRI-prosjektet?

Bakgrunnsopplysninger

- Hvilken stilling har du i kommunen?
- Hvor lenge har du hatt den stillingen?
- Hvilken fagbakgrunn har du?
- Hvilke enheter gir et støttekontakttilbud i din kommune?
- Hva slags arbeidsoppgaver ligger til din stilling?

Organisatoriske forhold

- Hva er dine viktigste oppgaver i jobben?
- Hva er dine største utfordringer i jobben?
- Kan du fortelle litt om hvordan kommunen benytter seg av de tre ulike måter å organisere støttekontakttjenesten på?
 - individuell støttekontakt, deltakelse i aktivitetsgruppe, individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon
 - hva stopper evt. muligheten for å kunne organisere aktiviteten i grupper og/eller med frivillig organisasjon?
- Klarer kommunen å dekke behovet for støttekontakter til brukerne?
- Hvor stor del av jobben din er knyttet til støttekontakttjenesten?
- Har du selv et opplærings- eller veilederansvar for noen av kommunens støttekontakter?
- Føler du selv at du klarer å ivareta behovet for opplæring og veiledning av støttekontaktene?
 - hva skal evt. til for å kunne gi støttekontaktene nødvendig oppfølging?
- Føler du at du har nok tid til å ivareta det som gjelder st.kont.tj.? Hva hindrer deg evt.? Har du nok ressurser?
- Hva mener du bør inngå i opplæringen av støttekontaktene?
- Hva er en god veileder for støttekontakten slik du ser det?
- Hvordan opplever du ledelsens prioriteringer knyttet til støttekontakttjenesten?

- Hva legger grunnlaget for hvilke aktiviteter støttekontaktene gjør sammen med brukerne sine? – kjenner vedtaket

Kommunikasjon

- Hva kan bruker/pårørende bidra overfor støttekontakten?
- Opplever du ofte at bruker/pårørende har krav du ikke kan innfri?
 - evt. eksempler? I tilfelle hvorfor kan du ikke innfri kravene?
- Opplever du ofte at støttekontaktene har krav du følger du ikke kan innfri?
 - evt. eksempler? I tilfelle hvorfor kan du ikke innfri kravene?
- Mottar du ofte kritikk på den jobben du gjør knyttet til st.kont.tj.?
 - hva handler evt. denne kritikken hovedsakelig om da?
- Spørreundersøkelsen vi gjorde viste at det var et stort sprik i enkelte kommuner mellom det de ansatte opplever og det støttekontaktene opplever. Hva tror du de opplevelsene handler om?
- Hvordan rekrutterer kommunen støttekontakter?
- Hvilke kvaliteter bør en støttekontakt ha?

Innholdet i tjenesten

- Hvordan vet du at støttekontakten gjør aktiviteter som er i tråd med brukerens ønsker/målsetting?
- På hvilken måte samarbeider de ulike enheter/etater i kommunen knyttet til støttekontakttjenesten?
- Har du/kommunen samarbeidet med lag/foreninger knyttet til aktiviteter i tjenestetilbudet? - på hvilken måte foregår/foregikk dette samarbeidet?
- Hva tror du grunnen er til at offentlig og frivillig sektor samarbeider så lite?
- Hva skal til for at brukeren skal kunne delta i selvvalgte fritidsaktiviteter?

INTERVJU - STØTTEKONTAKTER

Bakgrunnsopplysninger

- status som støttekontakt nå?
 - Ikke i jobb: har du jobbet som støttekontakt tidligere/ønsker du å jobbe som støttekontakt
 - Jobber: hvor lenge har du jobbet som støttekontakt
- Er du i annen jobb også? Hvilken jobb er evt. det?
- Hvilken fagbakgrunn har du?
- Hvor gammel er du?
- Hva er din timeslønn som støttekontakt? (Hvilke andre økonomiske støtteordninger finnes det (kjøregodtgjørelse etc.)?)

Organisatoriske forhold

- Hva styrer hvor ofte du er i kontakt med din veileder på kommunen?
 - eksempler på tema som da tas opp?
- Hvilken opplæring har du fått knyttet til det å være støttekontakt?
- Hvordan opplever du å bli ivare tatt som støttekontakt?
- Kjenner du andre som er støttekontakt?
 - hvordan er evt. din kontakt med dem?
- Vet du hvorfor din bruker har fått et vedtak om støttekontakt?
 - kjenner du til målsetningen?
- Hvordan ble du støttekontakt?
 - visste du hva det ville innebære/hva det gikk ut på?
 - var det slik som forventet?
- Vil du anbefale andre i samme kommune å bli støttekontakt?
 - hvis nei: hvorfor ikke?
- Hvem tror du en slik jobb passer for? Hvilke kvaliteter bør støttekontakten inneha?
- Hva mener du kommunen kan gjøre for å øke rekrutteringen av støttekontakter?

Kommunikasjon

- Hva forventer du at din veileder på kommunen skal bidra med?
- Hva er dine forventninger til bruker og pårørende?
- Opplever du ofte at bruker/pårørende har krav du ikke kan innfri?
 - hva handler det om da? Gi eksempler.
 - har du noen gang mottatt kritikk fra bruker/pårørende? Gi evt. eksempler.

Innholdet i tjenesten

- Hva gjør du sammen med din bruker?
- Er det mulig å gjøre andre ting der dere bor?
 - hvis ja: hvorfor er det slik at man ikke benytter seg av de tilbudene?
- Hender det at du og brukeren er uenige om hva dere skal gjøre?
 - hvordan løser dere evt. det?
- Hvor søker du informasjon om aktuelle aktiviteter?
- Har du noen erfaring med samarbeid med lag/foreninger knyttet til aktiviteter?
 - hvis ja: på hvilken måte foregår/foregikk dette samarbeidet?
 - hvis nei: hvorfor ikke?
- Har din bruker behov for noen form for aktivitetshjelpemidler? Hvor fikk du evt. opplæring i bruken av dette/disse?
- Har du noen gang opplevd ubehag eller usikkerhet i jobben? Hva dreide dette seg om? Hvor søkte du evt. hjelp? Hvilken hjelp fikk du?
- Hva er det som er mest lystbetont med jobben som støttekontakt?
 - Hva er det som er minst lystbetont?
- Hva skal til for å gjøre støttekontakttjenesten til en god tjeneste slik du ser det?
- I spørreundersøkelsen vi har gjort kom det frem et stort sprik i enkelte kommuner mellom det de ansatte opplever og det støttekontaktene opplever.
- Hva tror du de opplevelsene handler om?

Program STØFRI - kurs
Søndag

19.00 - 20.00 Omvisning v/gruppe Gul

20.00 - 21.30 Kveldsmat

Mandag

08.00 - 08.30 Frokost

09.00 - 09.45 Velkommen til kurs, presentasjon og gjennom timeplan. Møt i gymsalen!

09.45 - 10.00 Kaffepause

10.00 - 11.30 Tilpasset Fysisk Aktivitet som virkemiddel i samfunnsperspektiv.

11.30 - 12.30 Lunsj

12.30 - 13.30 Tilpasset Fysisk Aktivitet som habiliteringsv

13.30 - 14.00 Kaffepause

14.00 - 15.00 "Veien til ei aktiv fritid". Erfaringer fra en bruker.

15.00 - 16.00 Tilpasset fysisk aktivitet i svømmehall.

16.00 - 16.45 Middag

17.00 - 19.00 Tilpasset fysisk aktivitet i gymsal.

19.30 - 21.30 Kveldsmat

20.00 Frukt i Storstua

Tirsdag

08.00 - 08.30

08.30 - 10.30

10.45 - 11.30

11.45 - 12.30

12.30 - 14.30

15.00 - 16.00

16.00 - 17.00

17.00 - 18.00

18.30 - 19.30

19.30 - 21.30

Frokost

Lovgrunnlag for støttekontaktarbeid - rettigheter og plikter.

Støttekontakttjensten - et satsningsområde i Sosial og Helsedirektoratet. Kaffepause inngår.

Aktivitet i bassenget med gruppe Gul

Lunsj

Friluftsliv/-aktivitet for barn og unge med særlige behov. Kaffepause inngår.

Fysisk aktivitet - et tilbud i kommunen for barn og ungdom med særlige behov. Hva kan NIF bidra med?

Middag

Planlegging av aktivitetsekt for barna (onsdag kveld).

Erfaringer og utfordringer sett fra et foreldreperspektiv.

Kveldsmat
Onsdag

08.00 - 08.30 Frokost

 09.00 - 10.30 Gruppearbeid (kursdeltakere og foreldre).
 - Aktiviteter og muligheter i vår kommune!

10.30 - 10.45 Kaffepause

 10.45 - 11.30 Oppsummering av gruppearbeid
 "Ideutveksling"

11.30 - 12.30 Lunsj

13.00 - 14.45 Aktivitet i gymsal med gruppe Gul

15.00 - 15.45 Betydningen av motorisk stimulering for barn og ungdom.

16.00 - 17.00 Middag

17.30 - 19.30 Aktivitet med gruppe Gul (ute)

19.30 - 21.30 Kveldsmat

Torsdag

08.00 - 08.30

09.00 - 11.30

11.30 - 14.30

15.00 - 15.45

16.00 - 16.30

16.30

Frokost (smør matpakke til turen)

 Felles møte:
 - Representanter fra kommune
 - Foreldre/ledsagere
 - Deltakere på STØFRI-kurset
 - Ansatte Team Habilitering

Tema: Aktiviteter og muligheter i vår kommune.

Ansvarlig for møte: representant fra kommunen.

Tur med gruppe Gul (husk matpakke, kaffe serveres ved bålet)

Oppsummering av kurset. Utdeling av kursbevis

Middag

Avreise, God tur hjem!

P R O G R A M S T Ø F R I - K U R S

Torsdag

Dagtid: Inspisere kurslokaliteter (oppmøte senest kl. 17.00 for å gjøre klart)

18.00 - 18.30	Velkommen, presentasjon og gjennomgang av program. Enkel servering.
18.30 - 19.00	Kommunens organisering av støttekontakttjenesten - rettigheter og plikter som støttekontakt v/kommunen
19.00 - 19.30	Nye veier i støttekontakttjenesten
19.45 - 21.00	Praktisk aktivitet

Fredag

Dagtid: Møte med kommunen

18.00 - 19.00	Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet. Enkel servering.
19.30 - 21.00	Praktisk aktivitet.

Lørdag

09.00 - 10.00	Veien til ei aktiv fritid - erfaringer fra en utøver. Enkel servering.
10.00 - 10.15	Pause
10.15 - 11.15	Erfaringer sett fra et foreldreperspektiv
11.15 - 11.45	Lunsj
11.45 - 12.45	Et inkluderende fritidstilbud v/NIF og/eller FNF
12.45 - 13.00	Pause
13.00 - 15.00	Innledning til to-delt gruppearbeid med kursdeltakerne 1) Aktivitetstilbud for alle i kommunen. 2) Planlegging av praktisk økt.
15.00 - 16.00	Middag
16.00 - 17.30	Praktisk aktivitet i samarbeid med lokale lag/foreninger (evt. med personer med funksjonsnedsettelse).
17.30 - 18.00	Oppsummering og avslutning.

INVITASJON til kurs for støttekontakter/ fritidsassistenter

*- med mål om økt aktivitet og
deltakelse for personer med
funksjonsnedsettelse*

Sted: ?

21.-22.sept. 2009

Kurset er et samarbeid
mellom

Kommunenavn med kommunevåpen

&

Ta med deg:

Gode uteklær tilpasset vær og føre.
Behagelige klær for fysisk aktivitet innendørs.
Godt humør og positiv innstilling.

PÅMELDINGSFRIST: ?

For påmelding og nærmere informasjon, ta
kontakt med:

**Navngitt person ansatt i kommunen
m/kontaktinformasjon**

eller

Line M. Bergli

Prosjektleder STØFRI

Valnesfjord Helseportssenter

Tlf: 75 60 21 00 (sentralbord)

Mobil: 93 42 35 14

E-post: line.bergli@vhss.no

www.vhss.no

Prosjektet STØFRI har som mål å bidra til økt aktivitet og deltagelse hos personer med funksjonsnedsettelse. Dette gjennom kurs for støttekontakter og fritidsassistenter, hvor det også gis mulighet for en arena hvor det offentlige og frivilligheten møtes i den hensikt å samarbeide for nå dette felles mål.

Prosjektet er finansiert med midler fra Stiftelsen Sophies Minde, Innovasjonsprogram Salten, Nordland Fylkeskommune og Troms Fylkeskommune.

Prosjektet er nå inne i sitt siste år.

Vi håper du kan delta og forhåpentligvis på den måten bli bedre rustet til å ivareta personer med funksjonsnedsettelse på en slik måte at de får ei mer meningsfull fritid.

Kursavgift, billigste reisemåte og mat dekkes av prosjektet. I tillegg tilbyr kommunen sine støttekontakter kompensasjon for å delta.

Vedlagt finner du:

- Program
- Hvordan du kan melde deg på
- Hva du bør ha med deg
- Hvem du kan kontakte for mer informasjon

KURSPROGRAM

Mandag

Det er ønskelig at også politikere deltar denne dagen.

09.00—10.00	Velkommen, presentasjon/ bli kjent og gjennomgang av program. Enkel servering.
10.00—11.00	Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet
11.00—11.15	Pause
11.15—12.15	Organiseringen av støttekontakttjenesten i kommunen.
12.15—13.00	Lunsj
13.00—14.00	Nye veier i støttekontakttjenesten
14.00—14.15	Pause
14.15—16.00	Praktisk aktivitet

Tirsdag

Det er ønskelig repr. Fra lag/foreninger også deltar denne dagen.

14.00—15.00	Et inkluderende fritidstilbud
15.00—16.30	Praktisk aktivitet
16.30—17.15	Middag
17.15—18.15	Erfaringer sett fra et <u>foresattperspektiv</u>
18.15—18.30	Pause
18.30—19.30	Veien til ei aktiv fritid - erfaring fra en utøver
19.30—19.45	Pause
19.45—20.00	Lag/foreninger presenterer seg. Innledning til gruppe diskusjoner.
20.00—21.00	Gruppediskusjoner
21.00—21.30	Oppsummering og avslutning

INVITASJON til kurs for støttekontakter/ fritidsassistenter

*- med mål om økt aktivitet og
deltakelse for personer med
funksjonsnedsettelse*

Sted: ?

Tidspunkt

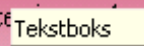
Kurset er et samarbeid
mell

**Navn på kommune og
kommunevåpenet**

&

Ta med deg:

Gode uteklær tilpasset vær og føre.
Behagelige klær for fysisk aktivitet
Penn og papir.
Godt humør og positiv innstilling.

PÅMELDINGSFRIST: ?

For påmelding og nærmere informasjon, ta
kontakt med:

**Navn og kontaktinformasjon til en
ansatt i kommunen**

eller

Line Johansen (prosjektleder)

line.johansen@vhss.no

Valnesfjord Helseportssenter

Tlf: 75 60 21 00 (sentralbord)

Mobil: 93 42 35 14

www.vhss.no

Prosjektet STØFRI har som mål å bidra til
økt aktivitet og deltagelse hos barn og unge
med funksjonsnedsettelse. Dette gjennom
kurs for støttekontakter og
fritidsassistenter hvor det også arrangeres et
eget møte mellom det offentlige og
frivilligheten for å nå dette felles mål.

Prosjektet er finansiert med midler fra
Stiftelsen Sophies Minde, Innovasjons-
program Salten, Nordland Fylkeskommune og Troms Fylkes-
kommune.

Prosjektet er nå inne i sitt siste år.

Vi håper du kan delta og
forhåpentligvis på den måten bli bedre rustet
til å ivareta personer med
funksjonsnedsettelse på en slik måte at de får
ei mer meningsfull fritid.

Kursavgift, billigste reisemåte og mat dekkes
av prosjektet. I tillegg tilbyr kommunen sine
støttekontakter lønn for å delta.

Vedlagt finner du program,
hvordan du kan melde deg på, en oversikt
over hva du bør ha med deg, og hvem du evt.
kan kontakte for mer informasjon.

KURSPROGRAM

Torsdag 11.juni

18.00-18.30 Velkommen m/enkel servering.

18.30-19.30 Et inkluderende fritidstilbud
v/Norges Idrettsforbund og
Forum for Natur og Friluftsliv

19.45-21.00 Praktisk aktivitet.

Fredag 12.juni

18.00-19.00 Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet
v/VHSS

Enkel servering.

19.30-21.00 Praktisk aktivitet.

Lørdag 13.juni

09.00-10.00 Nye veier i støttekontaktjenesten.
Enkel servering.

10.15-11.15 Veien til ei aktiv fritid - erfaring fra utøver.

11.15-11.45 Lunsj

11.45-12.45 Erfaringer sett fra et foreldreperspektiv

13.00-14.30 Gruppediskusjoner og planlegging

15.00-16.00 Middag

16.00-16.30 Forberedelser til praktisk økt

16.30-18.00 Praktisk aktivitet

18.00-18.30 Oppsummering og avslutning

Frukt

PS! Forbehold om endringer

GRUPPEDISKUSJON

1. Diskuter forventningene du tror er mellom
 - a) kommunen og støttekontakten
 - b) tjenestemottaker og kommunen
 - c) støttekontakten og tjenestemottaker
2. På hvilken måte kan kommunen og frivilligheten samarbeide?
Eventuelle forutseninger for å få dette til?
3. Hva skal til for at den du er støttekontakt for skal kunne benytte seg av de allerede eksisterende tilbud?
Nevn eventuelle tilbud du mener mangler.
4. Hva blir det viktigste for kommunen å ta tak i videre nå?
5. Hvilke nye ideer/tanker har jeg fått som får følger for min rolle som støttekontakt?

EVALUERING AV STØFRI-kurs – Overhalla 11.-13. juni 2009

Kjønn:

Mann
Kvinne

Funksjon:

Støttekontakt
Kommunalt ansatt
Lag/forening
Bruker/tjenestemottaker
Forelder/foresatt
Annet:

Samlet inntrykk av kurset:

Meget bra Bra Greit nok Nokså dårlig Dårlig

Kommentarer (tidsbruk, mer av/mindre av, noe som manglet, :

Nytteverdien av praktisk økt i gymsal:

Meget Bra Greit nok Nokså dårlig Dårlig

Kommentarer:

Nytteverdien av praktisk økt ute:

Meget Bra Greit nok Nokså dårlig Dårlig

Kommentarer:

Nytteverdien av teoretisk økt "Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet":

Meget Bra Greit nok Nokså dårlig Dårlig

Kommentarer:

Nytteverdien av teoretisk økt ”Et inkluderende fritidstilbud”:

Meget

Bra

Greit nok

Nokså dårlig

Dårlig

Kommentarer:

Nytteverdien av teoretisk økt ”Veien til ei aktiv fritid”:

Meget

Bra

Greit nok

Nokså dårlig

Dårlig

Kommentarer:

Nytteverdien av teoretisk økt ”Erfaringer fra et foreldreperspektiv”:

Meget

Bra

Greit nok

Nokså dårlig

Dårlig

Kommentarer:

Nytteverdien av teoretisk økt ”Nye veier i støttekontaktjenesten”:

Meget

Bra

Greit nok

Nokså dårlig

Dårlig

Kommentarer:

Nytteverdien av gruppearbeidet:

Meget

Bra

Greit nok

Nokså dårlig

Dårlig

Kommentarer:

ANDRE KOMMENTARER:

**Totalevaluering av kurs –
med kommentarer fra deltakerne som har fylt ut skjema.**

Samlet inntrykk av kurset:

Meget bra	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
50	16	2		

Kommentarer (tidsbruk, mer av/mindre av, noe som manglet, :

- *Gode kursledere!*
- *Litt tungt å følge med før aktivitet fredag kveld.*
- *Veldig bra og lærerikt kurs.*
- *Rett og slett suverent opplegg.*
- *Kunne godt hatt en pause i løpet av 1 ½ time på kursdagene etter en dag på jobb. Ellers bra lengde og tidsbruk. Kjempebra!*
- *Engasjerte foredragsholdere, som klarte å engasjere og aktivisere deltakerne!*
- *Kjempebra kurs!!*
- *Bra med litt aktivitet innimellom teorien – og veldig interessant teori også!*
- *Meget godt planlagt!*
- *Kjempeflott lærerikt kurs.*
- *Kunne hatt litt mer pauser. Ellers bare positivt!*
- *Skulle gjerne hatt mer om bruker- og foreldreperspektivet – og hvilke aktiviteter som kan brukes.*
- *Saver å høre mer om støttekontaktfunksjon også til eldre.*
- *Ønsker mer aktivitet med bruk av musikk og dans i enkel form.*
- *Legge mer vekt på utfordringer innen psykiatrien.*
- *Veldig bra kurs. Har mye igjen etter kurset.*
- *Mer informasjon rettet mot aktivitet og psykisk helse.*
- *Meget bra med innsikt og tilpasning av fysisk aktivitet og lek.*

Nytteverdien av teoretisk økt ”Betydningen av tilpasset fysisk aktivitet”:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
35	28	2		

Kommentarer:

- *Dette ble noe langsomt.*
- *Fikk ideer til hva man kan gjøre.*
- *Åpner for nye ideer og tanker.*
- *Meget bra – men mye skremmende fakta-info.*
- *Positivt å se de ”mørke” talla, ta de med videre og gjør noe med det!*
- *Bra å se at man kan gjennomføre ting med enkle ”hjemmelagede” gjenstander.*
- *Bra med fokus på aktiviteter i forhold til habilitering.*
- *Kjent stoff.*

Nytteverdien av teoretisk økt om kommunenes organisering av tjenesten:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
8	17	7		1

Kommentarer: Dette punktet kom kun med på de 2 siste kursene.

Nytteverdien av teoretisk økt ”Nye veier i støttekontakttjenesten”:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
25	32	8		

Kommentarer:

- *Meget bra økt!*
- *Fikk ideer – støttekontakter som treningskontakter, bruken av frivillige organisasjoner å samarbeide med.*
- *Nyttig å se det fra innsiden.*
- *Oppklarende og positivt!*
- *Godt å vite hvordan kommunens ansatte også tenker.*
- *Bra informasjon om hvem vi kan kontakte.*
- *Bra ideer!*

Nytteverdien av teoretisk økt ” Veien til ei aktiv fritid”:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
40	24	4		

Kommentarer:

- *Artig å høre en historie fra virkeligheten.*
- *Ser at det er viktig å få tilrettelagt/tilpasset for den enkelte bruker og kartlegge ønsker/tilbud.*
- *Viser muligheter. Masse nye ideer.*
- *Veldig nyttig å høre en brukers side!!*
- *Stor takk til brukeren for at han delte sine erfaringer med oss! Viktig å ta med seg videre.*
- *Interessant å møte brukeren og interessant å høre hans bakgrunn og erfaringer. Også det å høre hva han selv gjør for å få en bedre hverdag.*
- *Her manglet lag og foreninger. Supert foredrag fra bruker!!*

Nytteverdien av teoretisk økt ”Erfaringer fra et foreldreperspektiv”:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
39	25	3	1	

Kommentarer:

- *Artig å høre en historie fra virkeligheten, hjemme og ute.*

- *Nyttig å høre hvordan pårørende opplever det å forholde seg til støttekontakter.*
- *Fikk god innsikt i hvordan det kan være å være pårørende (uten selvfølgelig å kunne kjenne det selv på kroppen).*
- *Veldig interessant.*
- *Mye lærdom.*
- *Interessant å høre hvordan pårørende takler utfordringene i hverdagen.*
- *Bra, men vi skulle helst hørt litt fra utøverens far også. Vi som kommunalt ansatte kunne lært mye da.*
- *Aktivitetene er mest for grupper.*
- *Dette var et veldig engasjerende foredrag, men sett fra en støttekontakt kunne det nok ha vært minst like nyttig å høre fra faren om erfaringene tilknyttet det å bruke støttekontakt.*
- *God.*
- *Her manglet lag og foreninger. Supert foredrag fra forelder!!*
- *Veldig bra å høre hvordan pårørende oppfatter ting.*

Nytteverdien av teoretisk økt ”Et inkluderende fritidstilbud”:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
37	27	4		

Kommentarer:

- *Meget gode forelesere og interessant innhold!*
- *Et kjempe spennende foredrag.*
- *Meget lærerikt.*
- *Fikk vite om mange typer aktiviteter både i kommunen og ellers!*
- *Fikk se nye muligheter og øvelser som jeg ikke visste om.*
- *Bra!*
- *Her manglet lag og foreninger. Erfaring fra noen som har fått det til og andre - hvordan få det til?*

Nytteverdien av praktisk økt inne:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
40	24	3		

Kommentarer:

- *Greit å få innsyn i hvordan hverdagen til personer med nedsatt funksjonsevne kan være.*
- *Gode innputt og læring. Også godt å bevege seg.*
- *Kjempeartig og gav mange gode tanker og ideer.*
- *Nå ser jeg hvor lite som skal til for at alle skal kunne delta.*
- *Morsomt å lære nye leker og få sett mange forskjellige måter å gjøre det på.*
- *Absolutt både artig og nyttig.*
- *Lærerikt. Mange artige og engasjerende aktiviteter.*

- *Har lært mange nye typer aktiviteter som kan tilpasses mine brukere.*
- *Bra å få litt inspirasjon og nye a-ha-opplevelser. Masse morsomme aktiviteter å ta med seg videre.*
- *God nytte og flere tips for framtida.*
- *Veldig morsomt og sosialt. Ser muligheter og vil ta med meg øvelsene videre – ikke bare som støttekontakt, men også i lag/klubb.*
- *Var ikke til stede.*
- *Gode tips til trim i LHL også, samt lek m/barnebarn og i skoleklasser.*
- *Veldig nyttig og bra med variert innhold i kurset, og ikke bare høre på snakking...*
- *Mange fine ideer å ta med videre.*
- *Lite egnert til bruk i psykiatrien/voksne.*

Nytteverdien av praktisk økt ute:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
32	28	11		

Kommentarer:

- *Var ikke til stede.*
- *Lærerikt og det å bli kjent med hverandre, men usikker på nytteverdien knyttet direkte opp mot min bruker.*
- *God plass og god tilrettelegging!*
- *Bra at vi fikk prøve å være "funksjonshemma".*
- *Ser at uterommet er flott å bruke – noe som kanskje er lett å glemme innimellom...*
- *Samme som inneaktivitetene – kjempebra!*
- *Ble overraskende sliten 😊*
- *Mange morsomme leker å ta med seg videre.*
- *Gav en bevisstgjøring om hvor viktig det er at omgivelsene er tilrettelagt for mennesker i rullestol.*

Nytteverdien av gruppearbeidet:

Meget	Bra	Greit nok	Nokså dårlig	Dårlig
33	31	4		

Kommentarer:

- *God diskusjon om viktige emner!*
- *Fikk bevissthet om muligheter for samarbeid med de organisasjonene som finnes i nærmiljøet.*
- *Bra med direkte kontakt med forskjellige foreninger.*
- *Det var litt lett å spore av i diskusjonen, men nyttig å få se flere ulike synspunkter.*

- *Bra å kunne luften ideer og få nye + informasjon om hva vi kan søke på av midler som frivillig organisasjon.*
- *Kunne hatt litt mer om taushetserklæring og muligheter i kommuneadministrasjonen.*
- *God kontakt med støttekontaktene.*
- *Ville gjerne hatt litt lengre tid.*
- *Bra å få snakket sammen.*
- *Flott å få innspill fra ulike ståsted da gruppa vår var satt sammen av både brukerrepresentant, erfaren støttekontakt, ny støttekontakt og kommunalt ansatt.*

ANDRE KOMMENTARER:

- *Veldig bra kurs! Artig med lek i hallen og ute.*
- *Alle aktivitetene kan brukes til samvær med små barn (5år og oppover) – nyttig!*
- *Meget gode forelesere!*
- *Interessant innhold.*
- *Sundt og godt opplegg, og noe godt og sunt å bite i (mye god frukt og nøtter).*
- *Jeg følte at jeg lærte mye nyttig.*
- *Det var for meg veldig interessant. Kunne tenke meg å bli støttekontakt nå.*
- *Et kurs som gir inspirasjon for å gjøre en innsats.*
- *Gode kurslærere og bra lagt opp i forhold til pauser og mat.*
- *Er veldig fornøyd!*
- *Synes kurslærerne var veldig inspirerende!*
- *Kjempebra! Jeg har hatt veldig interessante og lærerike dager som jeg vil kunne ta med meg videre.*
- *Kjempebra med eksempler i teorien!*
- *God struktur i kurset og godt innhold, men føler jeg hadde forholdsvis mye av kunnskapen fra før.*
- *Det ble litt vel mye prat om idrettslag og lite tilknyttet andre aktive lag og foreninger.*
- *Tusen takk! Håper vi i kommunen kan benytte oss av dere senere også.*
- *For lang siste kveld.*
- *Morsomt og interessant besøk og høre om egne erfaringer både som bruker og pårørende.*
- *Kjempe lærerikt kurs! Skulle ønske det var flere som kunne deltatt.*
- *Dette er noe jeg kommer til å ta med meg videre i livet!*
- *Helsesportssenteret sendte to gode ambassadører til forelesning og ledere av det teoretiske og praktiske. Tusen takk!*
- *Bevisstgjøring. Tørre å spørre!*
- *Jeg synes alt var meget bra, men det jeg vil huske best er de praktiske øvelsene og innlegget fra bruker og pårørende.*
- *Flotte positive kurslærere med stort engasjement.*

- *Kunne vært litt mer tid til å snakke med støttekontaktene og dele erfaringer i gruppene.*
- *Fått veldig mye bra ut av kurset. TAKK!! 😊*

Kontrakt om deltagelse i STØFRI-prosjektet

Dette er en bindende avtale mellom Valnesfjord Helseportssenter og kommune om å gjennomføre et kommunegruppeopphold med STØFRI-kurs, samt oppfølging etter oppholdet.

Kommunegruppeoppholdet går for seg i uke .. og .., mens STØFRI-kurset avholdes i uke ...

Valnesfjord Helseportssenter forplikter seg til å;¹¹

- Komme på besøk til kommunen i forkant av oppholdet. Dette er et møte mellom barna/ungdommene og deres ledsagere, og fagpersonell fra Valnesfjord Helseportssenter. Det er også ønskelig at kontaktpersonen fra kommunen deltar på dette møtet.
- Gjennomføre kommunegruppeoppholdet for barna/ungdommene
- Gjennomføre STØFRI-kurset
- Gjennomføre et oppfølgingsmøte med kommunen i etterkant av oppholdet

..... kommune forplikter seg til å;

- Redegjøre for eksisterende planer for oppfølging av støttekontakter og fritidsassistenter i kommunen, og reviderer disse der dette er nødvendig.
- Rekruttere barn og ungdom til kommunegruppa, samt deltagere til STØFRI-kurset.
- Sende aktuelt personell på besøk til Valnesfjord Helseportssenter under kommunegruppeoppholdet.¹²
- Delta på fellesmøte med
 1. Ledsagere
 2. Støttekontakter/fritidsassistenter
 3. Aktuelt personell fra egen kommune
 4. Ansatte ved Valnesfjord Helseportssenterunder STØFRI-kurset.¹³
- Vektlegge god dialog mellom de involverte partene i støttekontaktordningen, samt synliggjøre dette i praksis.

Sted, dato

for
Valnesfjord Helseportssenter
Vibece Hobbestad

for
..... kommune

¹¹ Finansieres av Valnesfjord Helseportssenter

¹² Invitasjonsbrev blir sendt ut ca 1 uke før kommuneoppholdet starter. Reise og oppholdsutgifter dekkes av kommunen.

¹³ Møtet avholdes en av de siste dagene av STØFRI-kurset. Reise og oppholdsutgifter dekkes av kommunen.

Kontrakt om deltagelse i STØFRI-prosjektet

Dette er en bindende avtale mellom kommune og Valnesfjord Helseportssenter om deltagelse i STØFRI-prosjektet.

Selve STØFRI-kurset skal gjennomføres

Valnesfjord Helseportssenter forplikter seg til å¹⁴ ;

- komme på besøk til kommunen ca. 3 uker i forkant av kursgjennomføringen. Det vil da være et møte mellom fagpersoner fra ulike enheter i kommunen og fagpersonell fra Valnesfjord Helseportssenter. Det er også ønskelig at representanter fra lokale lag og foreninger om mulig deltar.
- gjennomføre STØFRI-kurset.
- gjennomføre et oppfølgingsmøte med kommunen og evt. andre ca. 2 mnd. etter kursgjennomføring.
- sende ut spørreskjema ca. 6 mnd. etter kursgjennomføring
- opprette kontakt med lag/foreninger gjennom NIF og FNF, samt oppfordre disse til deltagelse på kursets siste dag.

..... kommune forplikter seg til å;

- redegjøre for eksisterende planer for oppfølging av støttekontakter og fritidsassistenter i kommunene, og revidere disse der dette er nødvendig.
- rekruttere aktuelle deltakere til STØFRI-kurset (støttekontakter, samt andre aktuelle fra det offentlige og det frivillige apparatet i kommunen).¹⁵
- Registrere/administrere påmelding til kurset.
- legge til rette for lokaler/fasiliteter til kursgjennomføringen¹⁶.
- delta aktivt på kurset, med spesiell fokus på kursets siste dag sammen med¹⁷:
 1. Støttekontakter/fritidsassistenter
 2. Aktuelt personell fra egen kommune
 3. Ansatte ved Valnesfjord Helseportssenter
 4. Aktuelle personer fra lokale lag/foreninger
- vektlegge god dialog mellom de involverte og synliggjøre en vilje til endring/utvikling av støttekontakttjenesten i praksis.

Sted, dato
for

for

Valnesfjord Helseportssenter

..... kommune

Line M. Bergli (prosjektleder)

¹⁴ Disse forpliktelsene forutsetter at kommunen har gjennomført sine forpliktelser tilfredsstillende. Forpliktelsene til Valnesfjord Helseportssenter finansieres av Valnesfjord Helseportssenter.

¹⁵ Eventuell tapt arbeidsfortjeneste for støttekontaktene må dekkes av kommunen.

¹⁶ Finansieres av kommunen.

¹⁷ Felles møte gjennomføres på kursets siste dag og repeteres ca. 2 mnd. etter STØFRI-kurset Reise og oppholdsutgifter dekkes av Valnesfjord Helseportssenter. Møtet kan alternativt holdes som video/telefon-konferanse.

Kursbevis STØFRI

-større aktivitet på fritida for barn og unge med funksjonsnedsettelse, med fokus på støttekontakttjenesten.

Kurset er et samarbeid mellom kommune og Valnesfjord Helseportssenter.

Kursinnhold

Praktisk undervisning/aktivitet i gymsal og ute	5,0 time
Gruppearbeid - veien videre i lokalmiljøet	2,0 time
Forelesninger - tilpasset fysisk aktivitet	1,0 time
Forelesning - støttekontakttjenesten	1,0 time
Forelesning - et inkluderende fritidstilbud	1,0 time
Forelesning - erfaringer sett i et foreldreperspektiv	1,0 time
Forelesning - veien til en aktiv fritid	1,0 time

12,0 timer

.....
har gjennomført **STØFRI**-kurset

dato

Idrettspedagog VHSS

sSM
Stiftelsen Sophies Minde

Prosjektleder STØFRI

Saltens Regionråd